

ROMÂNI PENTRU ROMÂNI

pagina 14

SĂCĂLAZ

pagina 7

„Cred că fiecare primărie ar trebui să aibă un promotor local”

SĂNNICOLAU MARE

pagina 11

Orașul unde nu se simte criza economică

JIMBOLIA

pagina 13

„Este o supărare a mea că organizăm activități culturale valoroase și foarte greu vine public”

pagina 15

DUDEȘTII VECHI

„Lipsește solidaritatea pe timp de criză”

Premii:

paginile 8-9

Lada cu zestre la final

D. G. A. S. P. C. T.

pagina 15

Proiecte comune Timișoara-Lyon

OMAGIEREA UNUI MARE CENĂZEAN

pagina 5

ZILELE ISRAELULUI LA TIMIȘOARA

pagina 5

Timișoara va avea un aeroport de rezervă, la „Cioca”

pagina 3

Invitație la o vară livrescă

pagina 2

Fonduri europene pentru energii regenerabile

Agencia pentru Dezvoltare Regională Vest a câștigat, în calitate de partener în cadrul unui consorțiu de 10 organizații din Europa, un proiect de utilizare și eficientizare a energiei regenerabile. Proiectul a fost aprobat de către Comitetul de Monitorizare al Programului Interreg IV C, proiectul primind fonduri europene nerambursabile în cadrul acestui programului. Proiectul CO2FREE are un buget de 1,6 milioane de euro și o durată de 2 ani, urmând să se desfășoare începând cu luna octombrie a anului curent. Obiectivul proiectului CO2FREE este acela de a încuraja preluarea și integrarea în programele de dezvoltare regională finanțate prin fonduri structurale a soluțiilor inovatoare existente în utilizarea aplicațiilor tehnologiilor informației și comunicațiilor în domeniul energetic.

Cele 10 organizații asociate pentru realizarea și implementarea proiectului vin din Irlanda, Italia, Spania, Suedia, Marea Britanie, Bulgaria și România, Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest (ADR Vest) fiind singura organizație participantă din țara noastră. În calitate de partener în cadrul consorțiului, ADR Vest are alocat un buget de 67.780 euro. Participarea în cadrul acestui proiect vizează elaborarea unui plan de acțiune cu privire la dezvoltarea sistemelor de energie regenerabilă din Regiunea Vest – plan care să poată fi inclus în Planul de Dezvoltare Regională și Programul Operațional Regional. Proiectul presupune realizarea de schimburi de bune practici între organizațiile și regiunile implicate. Prin acest proiect se sprijină implementarea Strategiei de Inovare Regionale a Regiunii Vest 2009 - 2013 care prevede, printre altele, și susținerea proiectelor în industria de reciclare, energii regenerabile, produse și servicii ecologice.

■ S.A.

S-a aprobat traseul centurii de sud a Timișoarei

Consilierii locali din Timișoara și cei județeni au căzut de acord cu privire la traseul viitoarei centuri ocolitoare din zona de sud a municipiului, făcând legătura între Serbia și Lugoj. Centura de Sud va pleca din sudul Timișoarei, aproape de Parța, și va ocoli comunele Chișoda, Giroc, Moșnița și Ghiroda, făcând legătura cu porțiunea de nord a centurii în zona Aeroportului Internațional „Traian Vuia”. Aceasta a fost prima dintre cele patru propuneri de traseu și a fost aleasă pentru că a fost cea mai ieftină. „Centura urmează să se închidă în nodul rutier cu DN 6 - în execuție la centura nord a Timișoarei. Municipiul va beneficia, astfel, de un ring care va face posibil ca traficul greu să nu mai intre în oraș”, a precizat Ostaficiuc după aprobarea variante de traseu de către Ministerul Transporturilor.

Termenul limită de finalizare a Centurii de Sud este anul 2013, tronsonul urmând să aibă 20,3 km lungime. Costurile estimative ale lucrărilor sunt de circa 45,9 milioane de euro, finanțate de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională și de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii.

■ S.A.

Biblioteca Județeană Timiș

Invitație la o vară livrescă

Iunie este pentru cei mai mulți luna în care ne gândim la vacanță, de ce nu, la o vacanță în compania cărților. Unde pot afla iubitorii de lectură recomandări și volume pe măsura tuturor pretențiilor intelectuale? Bineînțeles că la Biblioteca Județeană Timiș, în cazul că este vorba despre locuitorii acestui spațiu geografic. Și, pentru că producția de carte prezintă o mare diversitate, iar celor mai mulți le este greu să decidă atunci când sunt puși să aleagă, Biblioteca Județeană organizează periodic întâlniri între cititorii săi și cele mai cunoscute edituri.

Desfășurate în spațiul instituției, aceste manifestări oferă cadrul unei comunicări nemijlocite între iubitorii de lectură, scriitorii și bineînțeles, editori. Demersul este profitabil pentru toate părțile: cititorii au plăcerea de a se întâlni cu autorii cărților ce le-au prilejuit, nu o dată, momente de desfășurare intelectuală; scriitorii au ocazia de a se confrunta cu cei ce sunt destinatarii muncii lor, iar editorii pot lua cu acest prilej pulsul cerințelor de lectură. Biblioteca, la rândul ei, are prilejul de a testa gustul publicului cititor, atât în vederea viitoarelor achiziții, cât și în ideea canalizării activităților cu caracter cultural pe un fâgaș sau altul. În acest cadru, instituția noastră a organizat în luna iunie o întâlnire între editurile Hestia, Anthropos, conduse de cunoscutul critic literar și poet Lucian Alexiu, pe de o parte, iar pe de alta, cu Editura Eubee, condusă de talentata prozatoare Nina Ceranu. Într-o vreme de restriște pentru cultură, cei doi scriitorii reușesc să impună totuși, în atenția publicului, cărți de bună calitate, aparținând în principal autorilor bănățeni. În calitatea sa de editor, Lucian Alexiu este cunoscut pentru spri-

jinul ce-l acordă colegilor scriitori. Nu s-a dezmințit nici de această dată. Autorii ale căror cărți au fost prezentate au beneficiat de analize inteligente care au avut darul să scoată în evidență calitățile volumelor respec-

tive. Pentru ca demersul să fie cât mai elocvent, participanții au avut prilejul să-i asculte pe câțiva dintre poezii ale căror scrieri au văzut lumina tiparului la editurile Hestia și Anthropos, recitându-și versurile. Au citit, așadar, din versurile lor: Alina Ceica, Constantin Gurău și Ion Scorobete. Editura Eubee, reprezentată de prozatoarea Nina Ceranu, cea care reușește să o mențină de mulți ani printre cele mai cunoscute edituri în acest spațiu geografic, a fost prezentă cu o producție diversă și tentantă. Cunoscuta prozatoare Nina Ceranu le-a făcut celor prezenți surpriza de a citi un ciclu de versuri ce au avut darul ca cei de față să descopere în ea o foarte bună poezie.

Secția de artă a Bibliotecii Județene Timiș este prezentă de mai bine de trei decenii în peisajul cultural timișorean cu expoziții de artă de bună calitate. În luna iulie, pe simezele spațiului expozițional al acestei secții, iubitorii de artă au putut admira lucrările unui tânăr artist timișorean: Zoltan Vamos (Zoff). În cadrul vernisajului expoziției, cunoscutul artist timișorean Ștefan Popa Popa's, deosebit de popular mai ales prin caricaturile realizate, a făcut o prezentare a lucrărilor expuse, dar și a albumului *Crazy Cartoons*, avându-l ca autor pe același tânăr artist. Atât lucrările, cât și albumul tipărit la Editura Wald Press s-au bucurat de o bună primire din partea unui public numeros, prezent cu acest prilej.

■ Aquilina Birăescu

AUDIENȚE ȘI RELAȚII CU PUBLICUL

Compartimentele de specialitate din aparatul propriu:

- în zilele lucrătoare între orele 10.00 - 14.00;

Registratura Consiliului Județean Timiș

- în zilele lucrătoare între orele 9.00 - 14.00;

Relații cu publicul

- în fiecare zi de luni, între orele 8.00 - 18.30

- în zilele de marți, miercuri, joi și vineri între orele 8.00 - 16.30

Programul de audiențe:

- înscrierea la audiențe se face la Registratura Consiliului Județean Timiș, în fiecare luni, între orele 9.00 și 11.00;

- audiențele propriuzise la conducerea Consiliului Județean Timiș au loc în fiecare zi de luni, prin rotație (președinte, vicepreședinti și secretar general), începând cu ora 12.00.

R. H.

Comisiile Consiliului Județean Timiș

A. COMISIA ECONOMICĂ

PREȘEDINTE: VIOREL SASCA
SECRETAR: GH. BOLOGA
MEMBRI: TITU BOJIN, VIOREL MATEI, VALENTINA MILUTINOVICI, LELICA CRIȘAN, GH. PREUNCA

B. COMISIA DE URBANISM, AMENAJAREA TERITORIULUI ȘI LUCRĂRI PUBLICE

PREȘEDINTE: MARCEL MIHOC
SECRETAR: LEONTIN DE MAIO
MEMBRI: SORIN SUPURAN, TRAIAN STANCU, ȘTEFAN IOAN SZATMARI, HORIA BĂCANU, DORIN CUTU

C. COMISIA PENTRU CULTURĂ, ÎNVĂȚĂMÂNT, TINERET ȘI SPORT

PREȘEDINTE: SORIN MUNTEANU
SECRETAR: DORIN HEHN
MEMBRI: MIHĂIȚĂ BOJIN, MARIANA EFTIMIE, ADRIAN NEGOIȚĂ

D. COMISIA PENTRU SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

PREȘEDINTE: DAN IOAN SARMEȘ
SECRETAR: CĂTĂLIN TIUCH
MEMBRI: SILVIA COJOCARU, GH. NODIȚI, VASILE ROTĂRESCU

E. COMISIA PENTRU ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ

PREȘEDINTE: VIOREL COIFAN
SECRETAR: MARIUS RADU CĂRCEIE
MEMBRI: MATEI SUCIU, OVIDIU SAMUIL MOZA, ELISABETA SPĂTARU

F. COMISIA PENTRU RELAȚII ȘI COOPERARE INTERREGIONALĂ

PREȘEDINTE: IOSIF CÂNDEA
SECRETAR: NICOLAE BITEA
MEMBRI: FLORIN RĂVĂȘILĂ, COSMIN COSTEA, OANA GAITA

AGENDĂ CJT IMIȘ

Publicația „Agendă C.J.T.” este supliment al Monitorului Oficial al Consiliului Județean Timiș. Apare în baza O.G. nr. 75 din 28.08.2003

Colegiul de redacție:
Daniela Borda, Eugen Gherga, Răzvan Hrenoschi, Jana Lavrits, Smaranda Marcu, Ada Marinca, Bogdan Nădăștean, Alina Sabou, Doina Tărălă, Nicoleta Trifan, Sorin Precup, Dorin Ignea (Gătaia), Mariana Stoianovici (Ciacova), Ovidiu Ivancea (Deta), Jani Vasilcin (Dudeștii Vechi)

Prepress & tipar: Artpress
Consilier Editorial: Dinu Barbu

ISSN: 1842-323X

Redacția: Timișoara,
Strada Regina Maria nr. 3

Telefon: 0256/406 330,
0256/406 401, 0721/531 379

e-mail: agenda.cjtimis@gmail.com

C.J. Timiș sprijină apariția revistei Bibliotecii Județene Timiș, „LUMEA CĂRȚII” și a periodicele „AGORA-școală și interculturalitate în DKMT”

Cooperare directă între C.J. Timiș și Primăria Timișoara

Comisiile de urbanism, economică și de administrație publică ale Consiliului Județean Timiș și Primăriei municipiului Timișoara s-au întrunit în ședință comună la sediul Palatului Administrativ, ocazie cu care au discutat oportunitatea cooperării pentru dezvoltarea Aerodromului Cioca de pe Calea Torontalului într-un aerodrom de servicii utilitare, agrement, business și aerotaxi. Astfel, s-a stabilit constituirea unei societăți comune celor două unități administrative, Consiliului Județean Timiș și Primăriei Timișoara, realizarea unui Studiu de Fezabilitate, dezvoltarea pistei și a infrastructurii. „Este o primă cooperare directă între CJ Timiș și Primăria Timișoara în ceea ce privește Aerodromul Cioca, prin constituirea unei societăți comune”, a subliniat președintele instituției administrației județene, Constantin Ostaficiuc.

CJ Timiș a cerut, din partea CL Timișoara, acordul de principiu pentru utilizarea unei porțiuni de teren care aparține municipalității, în vederea construirii unei maternități în zona Spitalului Clinic Județean. „De altfel, am avut o întrevvedere cu conducerea Spitalului Județean, Maternității Bega, Direcției de Sănătate Publică Timiș pe tema construirii acestei noi unități sanitare între Casa Austria, Spitalul Județean și blocurile ANL pentru medici”, a precizat Constantin Ostaficiuc.

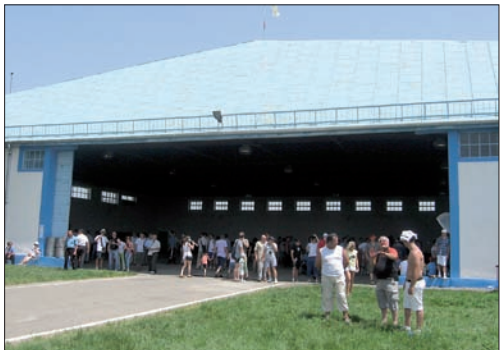
Cel de-al treilea subiect abordat de comisiile reunite a vizat centura de ocolire Timișoara sud. S-a luat decizia de susținere a traseului cel mai scurt, astfel încât centura să se închidă în nodul rutier cu DN 6 (în execuție la centura nord a Timișoarei). „Dorința noastră este ca în viitorul apropiat Timișoara să beneficieze de un ring care va face posibil ca traficul greu să nu mai intre în oraș”, consideră președintele CJ Timiș.

■ Jana Lavrits

Timișoara va avea un aeroport de rezervă, la „Cioca”

Cel mai vechi aeroport din județul Timiș, aerodromul de la Cioca, ar putea deveni, pe viitor școală de pilotaj pentru Carpatair, dar există planuri și pentru dezvoltarea unor servicii precum cel de aerotaxi. Consilierul județean Viorel Coifan a declarat se va încerca atragerea unui investitor care să deschidă un serviciu de aerotaxi pe acest aeroport. Pentru ca parteneriatul să fie cât mai atractiv, autoritățile locale vor să investească în infrastructura acestui aeroport: pista care acum este acoperită cu iarbă și având o lungime de 750 de metri va fi transformată într-o pistă asfaltată lungă de 1800 de metri și lată de 30 de metri.

„Am hotărât să lărgim societatea pe acțiuni și împreună să facem un aeroport cu activități complementare. Există un hangar foarte spațios, ce a fost recent recondiționat. Acum se fac deja lucrări de stropire în agricultură, se fac concursuri sportive, putem să facem și aerotaxi. Structura va fi una de parteneriat public – public, iar serviciile vor fi externalizate, se va căuta un investitor. Se scot la vânzare condiții, nu infrastructură. Un om de afaceri sau un turist care va ajunge pe Aeroportul Internațional, va putea lua de acolo un taxi până la Cioca, iar de acolo un avion ultra ușor sau un elicopter până la Deva sau Hunedoara”, a afirmat Coifan.

Acesta a spus că există și discuții pentru ca la aerodrom să fie închiriat teren și pentru școala de pilotaj a Carpatair, dar și pentru alte firme care au avioane de mici dimensiuni sau elicoptere. De asemenea, pe viitor, acest aeroport utilitar va putea deservei elicopterele SMURD, cele ale poliției și ale Inspectoratului pentru Situații de Urgență, dar și avioanele folosite pentru stropirea culturilor agricole. Acum, terenul pe care se află Aeroportul Cioca este în proprietatea CJ Timiș, în timp ce clădirile sunt deținute de Primăria Timișoara. Baza a fost construită în 1937, la acea vreme fiind aeroportul Timișoarei.

Aerodromul „Cioca” a devenit tot mai cunoscut publicului în ultimii ani, aceasta datorită mitingurilor aviatice internaționale organizate de C.J. Timiș. A patra ediție a mitingului aviatice organizat de Consiliul Județean Timiș și Aeroclubul României a strâns, în 12 iunie, peste 2.000 de persoane la aeroportul „Cioca”. Evenimentul intră în seria manifestărilor „Zilele Euroregiunii Dunăre-Criș-Mureș-Tisa”. La miting au luat parte lotul național de acrobații aeriene și lotul național de parașutism. În deschiderea evenimentului a avut loc o demonstrație aviatice de elicoptere IAR ale unității militare din Giarmata. În public s-a aflat și președintele CJT, Constantin Ostaficiuc.

■ A.S.

Vizită ministerială la șantierele mari din Timiș

Ministrul Transporturilor, Radu Berceanu, s-a aflat, în această vară în județul Timiș, pentru a vizita lucrările la autostrada Timișoara – Arad și cele de la centura Timișoarei, lucrare care trebuie finalizată cu construirea unui pasaj peste drumul național care leagă cele două municipii. Ministrul a precizat că cele două porțiuni din contractul autostrăzii – centura Aradului și lucrările de pe teritoriul județului Timiș – sunt în întârziere: nouă luni pe primul tronson și șase luni în Timiș.

Ministrul s-a declarat nemulțumit de modalitatea prin care se câștigă licitațiile de către firmele străine, cu prețuri mici, dar în țară nu au destule echipe pentru a susține o lucrare de anvergură și lucrările se subcontractează. „Ambele porțiuni de autostradă sunt întârziate. Bypass-ul de la Arad are întârzieri de nouă luni, iar porțiunea de aici de șase luni. Și mai e o problemă mai veche, care trebuie desființată. La licitații se oferă prețuri foarte mici, ca să se câștige licitația. La licitații vin firme care au făcut autostrăzi multe, dar în Spania, în Portugalia. În România au 13 per-

Foto: Constantin Duma

soane, fără echipament, fără angajați, dar se prezintă cu zestrea de acolo, de la 3.000 de kilometri. Și atunci câștigă firme care au un istoric și subcontractează tot. După ce câștigă, încep să tragă de timp, pentru ca să crească prețul. Așa ceva s-a întâmplat și aici, ceva mai mult la Arad, ceva mai puțin aici, în Timiș. Cer schimbarea soluțiilor tehnice care sunt prevăzute într-o documentație foarte stufoasă”, a explicat Berceanu.

Acesta a declarat că a venit la Timișoara pentru a-i atenționa încă o

dată pe constructorii Autostrăzii Timișoara – Arad să se țină de lucrări, deoarece în caz contrar se va ajunge chiar la rezilierea contractelor. „Astfel de lucruri trebuie să înceteze și să ne ținem de lucrări. Dacă nu se dorește, reziliem contractele”, a spus Berceanu. Segmentul de autostradă Arad-Timișoara necesită costuri de 270 milioane euro, sumă care include și construcția centurii Arad. Licitația a fost câștigată de companiile FCC din Spania și Astaldi din Italia.

■ A.S.

Tronsonul timișean al gazoductului Nabucco, aprobat de Consiliul Județean

Consiliul Județean Timiș a aprobat certificatul de urbanism pentru tronsonul timișean al gazoductului Nabucco, care va traversa extravilanul a treisprezece localități bănățene, între care un municipiu și un oraș. CJ Timiș a emis un certificat de urbanism pentru conducta de transport de gaze Nabucco, care va trece, în județ, pe raza localităților: Lugoj, Receaș, Găvojdia, Victor Vlad Delamarina, Boldur, Coșteiu, Topolova Mare, Remeștea Mare, Giarmata, Pișchia, Fibiș, Orțișoara și Variaș. Realizarea acestei conducte va aduce investiții de peste un miliard de euro pentru România și de câteva sute de milioane doar la nivelul județului Timiș.

Decretul privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului dintre Republica Austria, Republica Bulgaria, Republica Ungară, România și Republica Turcia privind Proiectul Nabucco, semnat la Ankara la 13 iulie 2009, a fost semnat, în această primăvară, de președintele Traian Băsescu. Conform Acordului, prin gazoductul Nabucco urmează să se transporte, începând din 2014, gaze din Marea Caspică spre Europa, tranzitând Turcia, pentru a reduce dependența europeană de gazul rusesc.

Proiectul Nabucco este susținut de Comisia Europeană și va presupune construcția unei conducte de 3.300 de kilometri, care să aducă, pentru început, 4,5 miliarde de metri cubi de gaz lichefiat anual, urmând

ca treptat, până în 2020, cantitatea transportată să fie de 31 de miliarde de metri cubi anual. La consorțiul Nabucco Gas Pipeline International GmbH participă, cu procente egale de 16,7%, companiile OMV (Austria), RWE (Germania), MOL (Ungaria), Transgaz (România), Bulgargaz (Bulgaria) și Botgas (Turcia).

Construcția efectivă a gazoductului este programată să înceapă în primele luni ale anului 2012, având ca termen de finalitate anul 2014. Nabucco va avea o lungime de peste 3.300 de kilometri, pornind din Turcia via Bulgaria, România și Ungaria, până la Viena, în apropiere de terminalul de la Baumgarten. Potrivit evaluărilor efectuate în vara lui 2008, costul total al proiectului este de 7,9 miliarde de euro.

■ I.T.

Plenul Consiliului Județean

În ziua de 30 iulie 2010 a avut loc ședința ordinară a Consiliului Județean Timiș, cu următoarea ordine de zi: 1. Întrebări, interpelări 2. Proiect de hotărâre privind aprobarea variantei de ocolire Timișoara Sud, potrivit proiectului „Asistență tehnică pentru elaborarea Studiului de Fezabilitate, Proiectului Tehnic, Detaliilor de Execuție și Documentației de Atribuire pentru variantele de ocolire Bârlad și Timișoara Sud” 3. Proiect de hotărâre privind aprobarea realizării documentațiilor tehnice pentru unele obiective prevăzute în proiectul de investiții „Recuperarea valorilor de cult” 4. Proiect de hotărâre pentru aprobarea Normativelor privind dotarea cu autovehicule și consumul lunar de carburanți 5. Proiect de hotărâre privind modificarea anexei la Hotărârea CJT nr. 44/2009 privind

aprobarea închirierii unor spații din subsolul imobilului situat în Timișoara, Bd. Victor Babeș nr. 21 6. Proiect de hotărâre privind prelungirea dării în folosință a unor spații din imobilul situat în Lugoj, str. Timișorii nr. 27-33 către Poliția Comunitară Lugoj 7. Proiect de hotărâre privind aprobarea Conceptului pentru dezvoltarea, modernizarea și valorificarea potențialului economic și de agrement al Aeroportului utilitar „Cioca” Timișoara 8. Proiect de hotărâre privind solicitarea aderării la Asociația „Baschet – Club Timișoara” 9. Proiect de hotărâre privind numirea reprezentanților Consiliului Județean Timiș în Consiliile de Administrație ale unor unități spitalicești din Județul Timiș 10. Diverse.

■ J.L.

Centru de consiliere pentru părinți

Primul Centru de Consiliere pentru Părinți din Timișoara s-a inaugurat în 1 iulie, pe Bdul Republicii nr. 1, din inițiativa Fundației „Salvați Copiii”. Centrul beneficiază de o echipă formată din psihologi, pediatri, asistente medicale, asistenți sociali și psihopedagogi care și-au pus serviciile la dispoziția părinților timișoreni. Centrul a fost creat prin proiectul „Părinți competenți, copii sănătoși - Dezvoltare de servicii de parenting în România” și beneficiază de susținerea financiară a Islandei, Liechtensteinului și a Norvegiei prin Mecanismul Financiar EEA.

Neglijarea copilului de către părinți este forma de încălcare a drepturilor copilului cea mai des raportată către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, peste 62% din totalul cazurilor de abuz asupra copilului raportate în anul 2008 fiind cazuri de neglijare. Centrele de Consiliere pentru Părinți sunt servicii publice gratuite, dezvoltate la nivel comunitar care își propun să ofere servicii îmbunătățite de consiliere familială. Părinții pot beneficia de un program de consiliere specializat pentru a preveni situațiile de risc în ceea ce privește relația copil-părinte.

■ S.A.

30 la sută din asistații social din Timiș au luat bani ilegal

Prefectura și Inspectoratul Teritorial de Muncă Timiș au finalizat controalele la primăriile din județ pentru a-i verifica pe cetățenii care primesc venitul minim garantat de stat ilegal. Conform prefectului Mircea Băcălă, peste 1.000 de persoane au primit bani deși nu aveau acest drept. „Controlul ITM a fost finalizat pentru dosarele de asistații social. Procentul celor care nu aveau dreptul să beneficieze de aceste ajutoare este de 29,5 la sută. Au fost verificate 3491 dosare, iar 1051 dosare au fost suspendate sau încetate ca urmare a controalelor. S-au dat amenzi către primării și pentru a le solicita banii înapoi se va face o altă analiză pentru a vedea de când nu mai îndeplineau criteriile de a primi acești bani. Se vor verifica contractele de când au cumpărat un autoturism sau de când au început o construcție în curte. Nu trăiau din acei bani, probabil îi foloseau să pună benzină în autoturisme”, a declarat prefectul Mircea Băcălă.

■ A.S.

Bogăție culturală

Comuna Săcălaz are o viață culturală dezvoltată. Aici există ansamblul de cântece și dansuri populare „Cununa”, înființat în anul 2005, printr-un proiect PHARE. Tinerii artiști au participat la concursuri și festivaluri folclorice în țară, dar și peste hotare, în localitatea Torac din Serbia. Din anul 2009, în comuna Săcălaz a luat ființă și un cor bărbătesc numit sugestiv „Armonia”. Corul a fost un vis al nostru devenit realitate pentru cincisprezece săcălăzeni, care după modelul corului barbațesc „Crișana” din Torac - Serbia au decis că și la noi se poate... Și nu s-au înșelat. Comuna Săcălaz este, de altfel, înfrățită cu localitatea Torac, dar și cu localitatea Wolfsberg, din Austria.

■ R.S.

PROGRAM DE LUCRU CU PUBLICUL - modificări -

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș dorește să aducă la cunoștința comunității locale următoarele informații de interes public privind **modificările în programul de lucru cu publicul**, astfel :

În perioada 19 iulie - 23 august 2010, programul Comisiei de Evaluare a Persoanelor cu Handicap Adulți Timiș este întrerupt. Această întrerupere nu va afecta în nici un fel preluarea dosarelor de încadrare în grad de handicap sau a documentelor justificative aduse de către persoanele cu dizabilități. De asemenea, programul cu publicului al Serviciului de Evaluare Complexă a Persoanelor cu Handicap va rămâne neschimbat, respectiv de luni până vineri, între orele 8 și 16.

Informații suplimentare privind activitatea Comisiei de Evaluare a Persoanelor cu Handicap Adulți Timiș pot fi obținute la numărul de telefon 0256-490925.

■ S.M.

Săcălaz

Centru de incubare a afacerilor

Primăria Săcălaz a câștigat din fonduri Phare CBC România - Ungaria 2004 suma de 300.000 euro pentru construirea și dotarea unui Centru de incubare a afacerilor, coordonare, calificare și perfecționare profesională. Restul sumei de peste 187.000 de euro a fost asigurată de Primărie și de partenerii din proiect: Consiliul Județean Timiș, ADETIM și Fundația Progres din Szeged, Ungaria. Inaugurarea acestui important centru a fost făcută în luna iunie a.c.

Obiectivele specifice Centruului sunt: 1. Asigurarea de spații moderne prin reabilitarea clădirii în care-și dezvoltă activitățile întregul Centru de Incubare a Afacerilor, Coordonare și Formare Profesională și administrare Zonei Industriale Săcălaz; 2. Operaționalizarea Centrului prin asigurarea infrastructurii și logisticii necesare funcționării lui; 3. Asigurarea de personal calificat necesar funcționării și derulării activităților Centrului; 4. Identificarea prin

mijloace și criterii prestabilite a domeniilor de incubare pentru firmele ce urmează a fi incubate; 5. Atragerea potențialelor firme în vederea incubării și dezvoltării lor economice și identificarea unor piețe interne și externe fezabile pentru aceste firme; 6. Sprijinirea firmelor incubate prin asigurarea de instrumente, proceduri și consultanță în vederea gestionării și valorificării resurselor proprii; 7. Corelarea nevoii de formare din cadrul incubatorului cu oferta de formare profesională continuă și acoperirea nevoii de soluții în domeniu prin asigurarea unui pachet de servicii calitative; 8. Dezvoltarea unei afaceri inovatoare prin incubarea, asigurarea spațiului, logisticii și consultanței necesare unei astfel de activități; 9. Identificarea de oportunități de colaborări durabile între firmele cu capital românesc și cele cu capital străin; 10. Crearea de noi locuri de muncă în cadrul firmelor incubate și al Centrului.

■ R.S.

PROIECTE COMUNE LYON -TIMIȘOARA (RHONE-TIMIȘ)

La începutul acestei veri, Consiliul Județean Timiș și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș au fost gazda unei delegații din Lyon -Departamentul Rhône (Franța). Această vizită se circumscrie în cadrul protocolului de colaborare semnat în iulie 2009, între Consiliul Județean Timiș și Consiliul General Rhône.

În cele patru zile petrecute în județul Timiș, delegația franceză a avut întâlniri cu președintele CJT - dl. Constantin Ostaficiuc, vicepreședintele CJT - dl. Adam Crăciunescu și cu conducerea DGASPC Timiș. De asemenea, au avut loc vizite de lucru la Recaș și la Lugoj, unde a fost evaluat stadiul construcției locuințelor protejate destinate tinerilor ce părăsesc instituțiile de ocrotire. Este vorba despre două case unde vor putea locui 16 tineri, care sunt astfel sprijiniți în vederea inserției socio-

profesionale.

În cadrul parteneriatului dintre Consiliul Județean Timiș și Departamentul Rhône s-au pus bazele mai multor proiecte de colaborare, toate fiind foarte importante în contextul susținerii copiilor și tinerilor instituționalizați. Beneficiarii acestor proiecte sunt copiii din centrele de plasament, cei care provin din familii foarte sărace, tinerii care părăsesc sistemul de protecție și, nu în ultimul rând, specialiștii care lucrează cu ei.. Acestea vizează următoarele aspecte:

- Construirea, cu sprijinul financiar al Departamentului Rhône, a două locuințe protejate pentru 16 tineri care vor părăsi sistemul de protecție a copilului. Acest complex social se dezvoltă la Lugoj (locația vizitată de către delegația franceză).
- Organizarea unor tabere cu durata de 10 zile, la Lyon. Beneficiarii vor fi mai mulți copii instituționali-

zați din județul Timiș, care vor avea astfel ocazia să se întâlnească cu prietenii pe care și i-au făcut anul trecut, când, un grup de copii din centre de plasament franceze a vizitat centrele timișene.

• Inițierea unor schimburi de experiență între specialiștii din protecția copilului, pe domenii specifice de activitate: inserția socială a tinerilor și copiilor străzii și asistența copiilor cu tulburări comportamentale.

• Dezvoltarea și dotarea de ateliere protejate pentru tinerii cu dizabilități din centrele de plasament.

Această colaborare are ca principale rezultate îmbunătățirea sistemului de asistență socială județean, diversificarea serviciilor destinate copiilor și tinerilor și creșterea gradului de profesionalism a angajaților din centre.

■ Smaranda Marcu

Final de mandat

Președintele Consiliului Județean Timiș, Constantin Ostaficiuc, a avut o întrevedere cu Ambasadorul Marii Britanii la București, Robin Barnett, care s-a aflat într-o vizită oficială la Timișoara, ocazionată de încheierea mandatului său. Cu acest prilej, Constantin Ostaficiuc i-a mulțumit Excelenței Sale pentru buna cooperare și activitatea pe care a desfășurat-o pentru sprijinirea colaborării dintre Timiș și diferite regiuni din Marea Britanie. „Sunt sigur că la nivel regional putem găsi soluții de parteneriate reale, benefice tuturor părților”, a subliniat președintele CJT. În cadrul întâlnirii, ambasadorul Marii Britanii a amintit colaborarea dintre orașul Nottingham și Timișoara, dar și între regiunea East Midlands și județul Timiș.

■ J.L.

Model de bună practică în Danemarca

La începutul verii, o delegație a Consiliului Județean Timiș, formată din Răzvan Hrenoschi - șef Serviciu Relații Publice, Mariana Harcău - inspector în cadrul Serviciului financiar-contabilitate și Diana Amza - inspector în cadrul Serviciului de cooperare interregională și europeană, a participat la întâlnirea grupului de lucru tematic „Accesul la finanțare” și la seminarul interregional intitulat „Antreprenoriatul în sectorul creativ”, care au avut loc în Vejle, Danemarca.

Întâlnirile au fost organizate în cadrul proiectului INTERREG IV C *Creative Growth (Creștere prin Creativitate)*, în care Consiliul Județean Timiș este partener. Cu acest prilej, reprezentanții Consiliului Județean Timiș au prezentat modele de bună practică în domeniul cultural și creativ, modele ce ar putea fi preluate și implementate de către celelalte regiuni partenere în proiect. În principiu, schimbul de experiență între cei 11 parteneri de proiect a urmărit optimizarea soluțiilor de sprijinire a antreprenoriatului din acest sector. Acest proiect este co-finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională și realizat prin intermediul programului european de cooperare INTERREG IV C.

■ J.L.

OMAGIEREA UNUI MARE CENĂZEAN

La începutul acestei veri, la sala Capitol a avut loc un concert omagial dedicat lui Luchin Milan „Cenăzeanul”, personalitate cosmopolită și artist recunoscut și deosebit de respectat în mediile artistice bănățene, în calitate de instrumentist, compozitor, dascăl, solist vocal. Evenimentul a fost organizat de ASOCIAȚIA CULTURALĂ „BELI BAGREM” din Timișoara, în parteneriat cu Filarmonica „Banatul”, Centrul de Cultură și Artă (prin proiectul inclus în Agenda Consiliului Județean Timiș), Radio Televiziunea Voivodinei, Novi Sad (care a participat cu Orchestra Mare de Tamburași), Secretariatul pentru Cultură Regiunea Autonomă Voivodina, Serbia precum și instituții media timișorene. Au fost prezenți artiști recunoscuți, colegi, prieteni și foști elevi ai d-lui Milan Luchin.

După necrologul rostit de protopopul Branislav Stancovici, s-a produs grupul vocal bărbătesc și membrii orchestrei „Temișvarski tamburași” a Bisericii Ortodoxe Sârbe din Timișoara, Piața Traian, cartierul Fabric.

Orchestra Filarmonicii „Banatul” a interpretat sub bagheta maestrului Iosif Todea din repertoriul classic Eine kleine Nachtmusik, p. I (Wolfgang Amadeus Mozart), apoi Valurile Dunării de Iosif Ivanovici și Dans slav nr. 8 de Antonin Dvořák.

Caius Hera a susținut un mini-recital de chitară clasică urmat de Orchestra de tamburași „Lale sa Moriša” din Cenad, care a interpretat folclor tradițional sub conducerea muzicală a lui Tomislav Giurici, avându-i ca soliști vocali pe Dușan Belin, Liubomir Petrov, Pera Todorovici, Dușița Roșu.

„Banater/Rieder/Rosmareinen Quintett”, cu Laza Pomořișaf (acordeon), Gabriel Bokor (trompetă), Dorin Cuibariu (clarinet), Lavinia Ionescu (chitară), Ion Vidu (tubă), a trezit nostalgia auditoriului cu „Am Weissenberg-walzer” și „Kärtnerschwung – Polka” (de Christian Ninaus).

După Corul și Orchestra Filarmonicii „Banatul”, care au prezentat aranjamente muzicale pe motive folclorice sârbești și compoziții originale/ proiectul „Bezdan” - Milenco Luchin-junior, Nenad Luchin versuri originale - Borko Ilin, dirijor cor: Iosif Todea, dirijor și solist instrumentist Deian Galetin, instrumente tradiționale Dorin Cuibariu, soliști vocali Ana Pacatiuș și Milena Țaran, pe scenă a urcat Marea Orchestră de Tamburași a Radio Televiziunii Voivodina Novi Sad sub conducere artistică a lui Miroslav Tubić, orchestră care a interpretat piese din repertoriul tradițional, dar și o suită instrumentală după Luchin Milan „Cenăzeanul”, „Hora mică cenăzeană”/ „Čanadsko malo kolo”, avându-i ca soliști vocali pe Laza Cnejevici, Desanca Lalici, Milenco Luchin-junior, Daniela Lelea, Pera Todorovici, Iasmina Feniăț.

Reprezentantul Consiliului Județean Timiș, dipl. ing Răzvan Hrenoschi, a înmănat, în fața unei audiențe numeroase, soției și fiicei celui care a fost maestrul Milan Luchin Cenăzean-

nul plachete de omagiere și câte un exemplar din lucrarea „Mic Atlas al Județului Timiș”, iar domnilor Giurița Galetin, Milan Luchin Junior și Tomislav Giurici, toți trei oameni de față cu rădăcini în Cenadul timișean, câte un exemplar din „Mic Atlas al Județului Timiș”.

■ M.B.

POVESTEA UNUI ARTIST

Milan Luchin s-a născut la Cenadul Mare în 28 noiembrie 1936. Talentul muzical l-a moștenit de la tatăl său, Nedeljko, vestit acordeonist, iar vioara și prima le-a descoperit prin Sava Giuricin, instrumentist din satul natal. A absolvit cursurile Școlii Pedagogice Sârbești din Timișoara, în paralel cu Școala Specială de Muzică din oraș (ca dirijor, 1956). Absolvent și „diplomat în artă” în 1961, la Conservatorul „Gheorghe Dima” din Cluj, la specialitatea contrabas. În același an, se angajează la Filarmonica „Banatul” din Timișoara (din 1964 conducătorul „partidei” de contrabas, până la pensionare, în 1990). A participat la zeci de turnee în străinătate. A predat chitara clasică și contrabasul din 1962 la Școala Populară de Artă, fiind mentorul unor artiști deosebit de cunoscuți. A colaborat cu Ansamblul Sârb de Căntece și Dansuri (alături de soția sa, Milena, inițial dansatoare, apoi și solistă vocală a ansamblului). Conducător muzical al Orchestrei Folclorice Sârbești „Mladost” (1969), membru/solist al ansamblului „Zora”, dar și membru (1969-1974) al

„Rieder Cvintet”, trupă profesionistă, de muzică șvăbească autohtonă. Milan Luchin a cântat în diverse formații folclorice, de muzică ușoară, jazz, chiar rock! Personalitate multivalentă, într-un cuvânt, bănățeană, a fost apreciat și iubit în calitate de dascăl, conducător de orchestre, dirijor, instrumentist polyvalent, și solist vocal. A realizat sute de înregistrări la Radio Timișoara și București, TV Română-București, respectiv Casa de Discuri Electrecord, a participat la emisiuni-concerte „live-duplex” Timișoara-Belgrad etc. Este autorul multor compoziții proprii și a zeci de aranjamente orchestrale în manieră clasică, în foarte multe genuri muzicale.

În ceea ce privește folclorul tradițional sârbesc, a realizat (după 1990), o reușită sinteză muzicală a manierei orchestraților de tip clasic cu folclorul pentru instrumentele cu coarde ciupite, de „tamburași”, în cadrul orchestrei „Tamburașii timișoreni”/ „Temișvarski tamburași”. A trecut la cele veșnice la 11 iulie 2005, la Timișoara.

Fiica lui Milan Luchin sr., Emina, violonistă, a activat la Orchestra Filar-

monică din Novi Sad de la absolvirea Liceului de Muzică (din 1982), și la Ansamblul „Mladost”. Din anul 1992 și până în prezent, este membră a „Philharmonic Orchestra” din Capetown, Africa de Sud.

(după „Mic Atlas al Județului Timiș”, ediția a II-a, Timișoara 2010)

ZILELE ISRAELULUI LA TIMIȘOARA

Asociația Culturală de Prietenie România-Israel Timiș, Comunitatea Evreilor din Timișoara, JCC Timișoara și Muzeul de Artă Timișoara, cu sprijinul Ambasadei statului Israel în România, au fost organizatori ai expoziției de artă fotografică „Orizonturi – imagini ale Israelului Modern”. Vernisajul a avut loc în 21 iulie, în prezența Excelenței Sale, Domnului Ambasador al statului

Israel în România, David Oren. Cu această ocazie, au debutat Zilele Culturii Israeliene, în spiritul multiculturalismului european. În perioada 21 iulie - 1 august au fost organizate dezbateri, programe artistice, vizionări de filme. Astfel, în 22 iulie au fost prezentate filmele documentare „Israel în contact cu trecutul, izvor de inspirație pentru viitor” și „Israel, o țară mică, vastă cât o lume”, în

23 iulie a avut loc Simpozionul economic româno - israelian, moderator deputat dr Aurel Vainer, președinte al FCER, coorganizator fiind C.C.I.A.T., la 24 iulie, sâmbătă s- desfășurat Cinemateca israeliană, cu muzică și film artistic (Eli & Ben în regia lui Ori Ravid), în 25 iulie, a avut loc dezbateri cu tema: „Capcanele societății moderne - extremismul politic și ideologic (rasismul, xenofobia și anti-semitismul)”, condusă de prof. dr Michael Shafir, și prof. dr Victor Neumann, în 27 iulie a avut loc masă rotundă cu tema: „Dialoguri academice - Programe de cercetare și colaborări medicale cu Israelul”, organizatori fiind prorectorul UMFT, prof. dr Dan V. Poenaru, și dr. Gheorghe Sebok, în 28 iulie, s-a desfășurat un moment artistic închinat antichității culturale a Israelului, sub genericul „Cântarea cântărilor, cel mai frumos poem de dragoste”, prezentat de Paul Sterescu, cu concursul actorului Vladimir Jurăscu și al cântărețului Radu Captari, invitat special din București, la 29 iulie, în cadrul Cafenelei literare a conferențiat prof. dr Adriana Babeți despre „Opera scriitorilor israelieni Amos

Oz și Aharon Appelfeld”; Scriitori evrei din Banat: Anavi Adam și Toma Hirth, iar prof dr. Cornel Ungureanu, Șerban Foarță, Ildikó Gábos-Foarță, Verona Botiș și dr. Gabriel Szekeley i-au evocat pe scriitorii evrei din Banat Anavi Adam și Toma Hirth. La 30 iulie a avut loc conferință cu tema „Drepti între popoare din România - mărturii, prezentată de prof. dr Smaranda Vultur, urmată de documentarul „Dreptul între popoare Alexandru Cherecheș”, realizat de Muzeul Holocaustului din Șimleu Silvaniei, pentru ca în 31 iulie să aibă loc masă rotundă cu tema „Israelul în mass-media”, moderată de prof. dr. Marcel Tolcea, având ca invitați jurnaliști, sociologi și politologi.

Evenimentele au fost onorate de personalități ale vieții culturale, științifice, printre care și actrița Maia Morgestern. Expoziția de artă fotografică „Orizonturi - imagini ale Israelului Modern” poate fi vizitată până în data de 10 august a.c. (lunea închis). Intrarea este liberă.

■ S.A.

Un nou șantier arheologic la Muzeul Banatului

Arheologii Muzeului de Istorie a Banatului din Timișoara sunt pregătiți să deschidă un nou șantier, în curtea Castelului Huniade din Timișoara, care adăpostește Muzeul, în speranța că vor descoperi o fântână originală medievală, care ar fi și cea mai veche din oraș, conform dlui Dan Leopold Ciobotaru, directorul Muzeului de Istorie a Banatului.

„La Castelul Huniade se desfășoară lucrările de consolidare și restaurare a clădirii, dar este necesară și această săpătură. Vor fi săpături în zona din apropierea primei fântâni, descoperite anul trecut. Trebuie să mai existe o fântână, cea originală, noi trebuie să o găsim. Conformația curții Castelului Huniade s-a modificat, în timp. Mai avem de săpat o zonă destul de bună din curtea Muzeului, cam jumătate din ea nefiind prospectată. După cunoștințele noastre, ar mai trebui să apară și alte lucruri, în afară de turnul medieval pe care l-am descoperit, anul trecut, lângă fântână”, a arătat Ciobotaru. La începutul verii lui 2009, arheologii timișoreni au descoperit, în curtea interioară a lăcașului de cultură, o fântână medievală și un donjon medieval din veacurile XIV - XV, de pe vremea lui Carol Robert d' Anjou.

■ H.O.

Planuri pentru crearea unei Terapii Intensive pentru cei cu arsuri grave, la Casa Austria

Consilierii județeni din Timiș au aprobat, în ședința de plen din luna iunie, preluarea în patrimoniul propriu a Spitalului Politraumatism Casa Austria, construit cu mijloace financiare ale Guvernului Federal Austriac în urmă cu aproape un deceniu. Preluarea în patrimoniul era necesară pentru ca administrația județeană să poată face investiții într-un viitor centru medical dedicat exclusiv persoanelor cu arsuri grave. Managerul Spitalului Județean, dr. Gheorghe Nodiți, a explicat că este vorba de un centru care se va amenaja în incinta Casei Austria, unde se va asigura terapia intensivă pentru marii arși.

„Dorim crearea unei terapii intensive pentru marii arși. Este vorba despre o construcție care se va efectua pe terasa din interiorul Casei Austria. Valoarea investiției se ridică undeva la 200-300.000 de euro, numai con-

strucția. Casa Austria figura ca și structură a Spitalului Județean, dar care nu era trecută în patrimoniul Spitalului Județean, ca administrația județeană să poată să finanțeze reparații și nu puteam să facem nici investiții în aceste condiții”, a precizat dr. Nodiți.

Președintele CJ Timiș, Constantin Ostaficiuc, a declarat că trecerea Casei Austria la CJT înseamnă că patrimoniul CJT s-a întregit cu Spitalul Județean în totalitatea lui. „Până acum nu aveam acces în Casa Austria și în Ortopedie și nu puteam să investim absolut deloc acolo, pentru că nu erau clădirile noastre. Există bani alocați în bugetul CJT pentru investiții în domeniul sănătății, în special în Spitalul Județean. Să vedem la ce sumă ne putem limita, se va face o analiză financiară și vom face o rectificare de buget”, a explicat președintele CJT.

Bancă de piele

O investiție nouă a fost făcută, totuși, la Casa Austria, unde se află Clinica de Arși, Politraumatologie și Chirurgie Plastică și Reparatrice: s-a cumpărat un sistem de conservare pe termen lung a țesutului tegumentar, similar unei bănci de piele. Achiziționarea întregului sistem a costat 10.000 de euro, costurile fiind suportate de Ministerul Sănătății. Noua investiție le dă șanse mai mari de supraviețuire pacienților care au suferit arsuri grave. Pielea este prelevată de la pacienții aflați în moarte cerebrală și este stocată la temperaturi extrem de scăzute. Sistemul de stocare a pielii este funcțional doar la Casa Austria.

■ A.S.

Stația de tratare a apei din Jimbolia, cea mai modernă din țară

În orașul Jimbolia, a fost pusă în funcțiune la 1 iulie 2010 noua stație de tratare a apei din localitate, investiție finanțată din fonduri europene. Beneficiarul stației de tratare este Consiliul Local Jimbolia care pentru construcția acesteia a obținut o finanțare nerambursabilă prin programul PHARE 2006. Valoarea investiției se ridică la aproximativ 2,1 milioane euro, din care Consiliul Local a cofinanțat 1,1 milioane euro. După expirarea perioadei de testare tehnologică, Aquatim, în calitate de operator regional al serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, va prelua exploatarea acesteia.

Noua stație de tratare a apei furnizează non-stop apă potabilă de calitate locuitorilor orașului.

Tehnologia de tratare aplicată cuprinde ozonizarea, filtrarea și clorinarea apei iar echipamentele au fost aduse din Germania, stația fiind cea mai modernă din Europa. Această tehnologie a fost aleasă datorită caracteristicilor fizico-chimice ale resurselor de apă din Jimbolia. Ozonul este cel mai puternic oxidant utilizat în tratarea apei și are avantajul că nu generează produși secundari. Însă, pentru a asigura dezinfectia apei până la ultimul consumator, este necesară adăugarea unei doze de clor în apa potabilă distribuită, conform normelor legale. Un plus de siguranță în exploatarea stației îl aduce și faptul că toate instalațiile sunt confecționate din oțel inoxidabil, inclusiv rezervoarele de

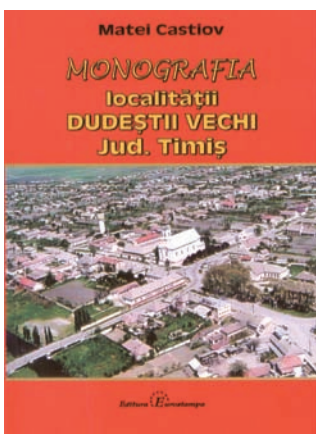
înmagazinare a apei potabile.

„Pe lângă investițiile majore realizate în ultimii ani în orașul Jimbolia, noua stație de tratare a apei vine în completarea condițiilor necesare asigurării confortului cetățenilor orașului”, a declarat Kaba Gábor, primarul orașului Jimbolia. „La ora actuală, datorită dotărilor, această stație este una dintre cele mai moderne din țară. Este automatizată, întregul proces tehnologic este monitorizat și controlat pe calculator. Exemplul bun al autorităților locale din Jimbolia, de a accesa fonduri nerambursabile în vederea rezolvării problemelor comunității, ar trebui urmat în întreg județul”, a adăugat Ilie Vlaicu, director general Aquatim SA.

■ A.S.

„Sam idân Bâsnof ij na sveta!”

De câțiva ani, grație eforturilor unor intelectuali aplecați spre istoria locului în care-și desfășoară activitatea, cu sprijin și de la Centrul de Cultură și Artă al județului Timiș, numărul monografiilor închinare satele și comunele județului Timiș a crescut semnificativ.

Printre ultimele realizări în acest sens se numără și „Monografia localității Dudeștii Vechi”, realizată de profesorul Matei Castiov. Autorul, mulți ani director al școlii generale, apoi al liceului din Dudeștii Vechi (dar și al Școlii nr. 25 din Timișoara), a socotit necesar să realizeze o „monografie edificatoare” a satului locuit de bulgari pavlikieni, de religie romano-catolică, aceasta pentru că, susține Matei Castiov, „din păcate, o monografie completă și bine documentată nu s-a publicat până în prezent” iar „din lipsă de suficiente izvoare și documentări istorice”, s-a ajuns la „o serie de confuzii și interpretări eronate.”

Monografia dlui Castiov păstrează linia unei lucrări clasice de gen, cu prezentarea cadrului geografic al localității, apoi istoricul, viața economico-socială, dar și aspecte inedite legate de locuitorii dudeșteni, etnici pavlikieni, despre grai, obiceiuri, tradiții, școală etc.

Buni cetățeni ai României, pavlikienii din Besenova Veche țin legătura cu patria mamă, Bulgaria, prin diferite schimburi culturale și profesionale, comuna fiind vizitată și de fostul țar, Simeon al II-lea, care a putut constata cu acel prilej că „Sam idân Bâsnof ij na sveta!”, adică „O singură Beșenova e în lume!”

■ M.B.

Râsul lui Petru Miloș

„Râsul îngrășă”, încearcă să ne convingă prin catrene umoristice Petru Miloș, un bănățean care a trăit o viață agitată, într-o societate aflată în plină schimbare, un personaj care a devenit un singuratic în urma problemelor pe care le-a avut înainte de 1989 cu activității de partid comunist care, spune Miloș, „veneau să ne învețe ce să facem deși ne cunoșteam meseria”.

Născut la Pesac, la anul 1941, Petru Miloș a absolvit Institutul Agronomic din Timișoara în anul 1966, înainte terminând o școală tehnică de contabilitate (Lugoj, 1961). A lucra în agricultură, în industria alimentară, în administrație. Pensionar, de câțiva ani locuiește în comuna Ghiroda.

Pasiunile sale a fost poezia și șahul. A renunțat la șahul prin corespondență în anul 2002, atunci când a constatat că majoritatea jucătorilor de șah prin corespondență apelau la computere puternice, iar lui, din Ghiroda, îi venea cam greu să o facă.

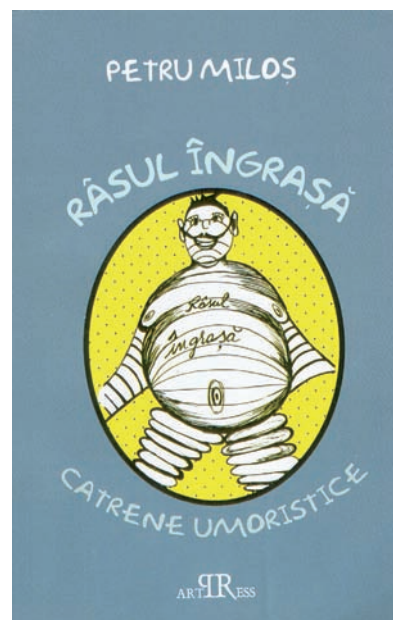
Nu a renunțat însă la poezie,

bucurându-se și de timpul pe care-l acorda altădată „sportului minții”. Așa a ieșit de sub tipar placheta „Râsul îngrășă. Catrene umoristice” (copertă și caricatură Adriana Simona Cărăbaș, corectura Andrada Cădariu), o culegere de epigrame variate, un râsu-plânsu închinat vieții de zi cu zi, defectelor umane cotidiene, dar și reprezentărilor politichiei românești pe care Petru Miloș îi tratează sever, dar cu mijloace poetice rafinate, aluzive: „Era tristă o albină/Ce-a cules, cu-atâta chin, dintr-o floare de sulfină./Doar venin”. Sau, cu trimiteri la gafa fostului ministru de externe și parlamentar de Timiș

Andrei Cioroianu, care, aflat în vizită în Italia, s-a întreținut cordial și umilitor cu un infractor notoriu, cu nume de metal prețios: „S-a-ntâmpnat, un caz sinistru,/Că reporterii nu mint,/L-ar fi prins pe-un domn ministru/Punând mâna pe Argint.”

Scrie Petru Miloș în „Cuvântul meu”, la începutul cărții, și-l credem... pe cuvânt: „Publicând această plachetă mă consolez că, trecând prin această lume, pot spune că am plantat niște pomi, am făcut un pod, o fântână, o casă, niște copii și acum las niște rânduri scrise pe lângă testament și n-o să uit că am dat oamenilor prin munca mea de agronom, ani de zile, pâine.

■ C.T.

SĂCĂLAZ

Ilie Todașcă: „Cred că fiecare primărie ar trebui să aibă un promotor local”

Zona metropolitană a Timișoarei include și comuna Săcălaz, un loc unde s-au refugiat sute de orașeni în ultimii ani, dar și un loc unde s-au înghesuit și investitorii. Ca dovadă, în această comună există un parc industrial de peste 80 de hectare, dar și câteva mii de planuri urbanistice zonale pentru construcția de case. Despre proiectele Săcălazului, am discutat cu primarul Ilie Todașcă.

– Care este situația investițiilor de pe raza comunei? Ce proiecte se află în lucru, la ce s-a renunțat în acest an?

– **Ilie Todașcă:** La alegerile din 2008 am promis concetățenilor că mă voi axa pe proiecte de infrastructură, terminând tot ce a fost considerat lucrări ascunse, pe care nu le vede cetățeanul, tot ce ține de instituțiile publice de pe raza comunei – școli, biserici. O parte din ele s-au început, cu bani de la bugetul local, cum e reabilitarea tuturor trotuarelor din comună. Am reușit să asfaltăm, tot din bugetul local, primii 5 km de străzi în Săcălaz. Am câștigat și un proiect pe măsura 322, care se referă tot la asfaltări, în localitatea Săcălaz. Am și semnat contractul de finanțare, pentru 2,5 milioane de euro, urmează procedurile de achiziție care sunt o problemă destul de spinoasă, cu legislația stufoasă de la noi. Mai avem ca și investiții o sală de sport, este în lucru prin Compania Națională de Investiții, o bază sportivă tot pe bani guvernamentali. Mai avem de finalizat biserica nouă din Săcălaz, la care se lucrează. Mai avem extinderea școlii din Beregsău Mare, o investiție de 3,5 milioane euro. Sperăm ca anul viitor să înceapă una din cele mai necesare investiții, canalizarea. Am intrat în parteneriat cu Aquatim, ca operator regional. Noi și comuna Sănmihaiu Român suntem în prima fază a investiției, asta înseamnă că în 2013 ar trebui finalizată canalizarea în Săcălaz.

– Sunt planuri pentru o grădiniță nouă, un ambulatoriu, înlocuirea liniei electrice, sediu nou de primărie...

– **Ilie Todașcă:** Mai avem studii de fezabilitate pentru modernizarea și extinderea grădiniței din Săcălaz, o lucrare necesară având în vedere că populația comunei a crescut foarte mult, iar numărul de copii este în creștere. Ne-am gândit la o grădiniță cu program prelungit, pentru că foarte mulți părinți ne solicită. Mai avem în gând un ambulatoriu, un fel de mini-spital. Noi preconizăm ca în 2012, dacă trec efectele crizei... Deja avem 7.500 de locuitori, în 2012, Săcălazul o să aibă undeva la 10.000 de locuitori. Se fac construcții pe zi ce trece, deși e criză. Am discutat despre reabilitarea liniei electrice, pentru că este nevoie, în orice comună periurbană este problema aceasta, cu lipsa de putere instalată și cu întreruperi frecvente a curentului electric. Anul viitor va începe reabilitarea rețelei electrice. La ora actuală, cred că PUZ-urile Săcălazului însumează peste 2.500 de locuințe propuse, din care 500 sunt în diferite faze. Chiar în jur de 300 de locuințe sunt finalizate și unele chiar locuite. În derulare, mai avem înlocuire țevilor pentru rețeaua de apă, este o investiție care va aduce un plus de confort. Au existat planuri și pentru un sediu nou de primărie, dar aceasă idee a picat un pic pentru că nu mai sunt fonduri.

– Cum a evoluat bugetul? Acum se fac și disponibilizări în primărie...

– **Ilie Todașcă:** În 2007 am avut un buget de vreo 170 de miliarde lei (vechi), în 2008 – 140 miliarde, 2009 – 120 miliarde și, anul acesta, dacă reușim să adunăm vreo 80 miliarde la buget, ne gândim că ar fi bine. Am reușit până la această oră să ne descurcăm, să funcționăm ca și primărie, să le dăm salariile oamenilor, problema este că vara cam toată lumea stagnează, dar sperăm că ne vom descurca. Aparatul primăriei era supradimensionat, nu într-atât aparatul propriu al primarului, cât serviciul de poliție comunitară. Era un număr foarte mare de angajați, la un moment dat Lugojul avea 60, ca municipiu, noi – 65. Anul trecut, s-a făcut prima serie de disponibilizări, iar acum, cu celebra Ordonanță 63 ni s-a impus un anumit număr de angajați. Primăria Săcălaz trebuie să aibă 41 de angajați, trei angajați la serviciul public de evidență a populației, poliția comunitară – 7, și datorită câștigării aceluia proiect de care am vorbit mai avem dreptul la câțiva angajați

pentru aplicarea proiectului. Undeva la 27 de persoane am fost nevoiți să dăm afară. Ne-am gândit să comasăm atribuții, legea ne permite, fișa postului poate fi și din 2 pagini și din 7 pagini.

– Discuții despre investiții noi ați mai avut?

– **Ilie Todașcă:** Mai vin și mai întreabă de terenuri. Noi am fost foarte deschiși și maleabili, mai ales de când cu criza. Ar părea futurist să vă spun că avem începute discuții pentru un teren de golf, un teren cu 300 de locuințe, nu știu câte hoteluri, un aquapark. Suntem în fază destul de avansată, și planșe și discuții, dar încă nu s-a concretizat nimic. Ce sunt sigur e că se va începe un sistem de aqualand, cu hipodrom și centru spa. Sunt sigur pentru că trei firme au început PUZ-urile, au obținut și proiecte europene, sunt firme italiene, am văzut și proiectele semnate. Vor să construiască pe drumul dintre Săcălaz și Beregsău. Până nu se piatra de temelie, nu putem fi siguri. Pe Săcălaz funcționează vreo 140 de firme, mari și mici. Zona industrială este de 86 de hectare, din care funcționează efectiv la 30 la sută capacitate. Am avut concesionat tot terenul, dar din cauza crizei nu și-au mai putut plăti nici concesiunea, alții au renunțat, pe alții i-am dat noi în instanță pentru că nu au plătit. Ne-a blocat această criză. Pe raza Săcălazului, numai cine nu vrea nu muncește. Încă mai este de lucru. Un ajutor mare va veni de la Centrul de Formare, pentru recalificare. De aceea a și fost făcut acest centru, să vină în ajutorul zonei industriale, să le putem oferi ajutor în domeniile pe care le cer dânsii. Dacă va fi nevoie de croitorese, să zicem, chiar și la 15 persoane, vom găsi un instructor să le pregătească.

– Ce s'at le-ați da primarilor din zone mai puțin favorizate?

– **Ilie Todașcă:** Eu cred că ar trebui să aibă fiecare primărie un promotor local, care să stea cu ochii pe toate site-urile de la ministere. Chiar și 5.000 de euro dacă se câștigă, e o sumă câștigată. Îi sprijină foarte mult, nu știu de ce s-a lăsat un pic mai moale cu acest concept de promotor local. Să încerce să aducă investitori, iar dacă nu se poate, să caute surse de finanțare. Și prim-ministrul a recunoscut, din 30 de miliarde de euro, am reușit să accesăm 890 de milioane. Poate nu atât din cauza noastră a primarilor, ci a legislației, a birocrăției, a încrângăturilor, a regulilor care se schimbă în timpul jocului. Nu cred că sunt impuse de Bruxelles, la noi nu sunt oamenii potriviți la locul potrivit și nu știu ce au de făcut.

– Există și mentalitatea aceasta că se fac studii și se țin în dulap, iar banii nu pot fi folosiți pentru nevoile urgente...

– **Ilie Todașcă:** Există, da, dar toată lumea pornește cu entuziasm când face aceste proiecte. E clar că îți lasă un gust amar când nu prinzi proiectul. Din 40 sau 50 de colegi din Timiș, pe măsura 322 am prins finanțarea numai 15. Te face să abandonezi...

– Mai sunt și alte măsuri pe care se poate lua finanțare, pentru drumurile agricole...

– **Ilie Todașcă:** Noi am înființat un ADI, o asociație de dezvoltare intercomunitară, cu Sănmihaiu Român și încercăm să reabilităm drumul dintre noi. E un drum ca o mică centură a Timișoarei, ar fi o legătură mai facilă între Jimbolia și cei care doresc să ajungă spre Moravița, pe la Calea Șagului. Ar fi o soluție mai rapidă, dacă s-ar reabilita un pod și 5 km de drum. Am făcut ridicările topo, suntem în fază de a întocmi SF. Este o sesiune de depunere de proiecte pentru măsura 125 în septembrie 2010, dar nu știm dacă reușim să terminăm până atunci.

– Una dintre problemele Săcălazului este bătăiea solului, conform strategiei de dezvoltare a comunei. Ce pericole există?

– **Ilie Todașcă:** Am avut probleme mai mari la Beregsău Mare decât în Săcălaz. Mi s-au plâns oamenii că de când s-au născut și au crescut aici, așa probleme, să le ajungă apa la casă nu au mai avut. Cum la noi marea majoritate a caselor sunt cu temelie din cărămidă și văiugă erau în pericol permanente de a pica. Se poate face ceva, dar numai cu ajutorul oamenilor. Era de pe timpul când șvabii trăiau încă la Săcălaz o rețea de canale, de drenare a localităților. Din 1985 sunt eu aici și am mai prins existența canalelor între grădini, pe străzi, dar după revoluție lumea a spus „mai pun un rând de cucuruz, un rând de cartofi”, iar canalele s-au colmatat. Rețeaua de canalizare nu va prelua apa pluvială, numai apa menajeră, dar am făcut reabilitări topo, putem începe și de mâine să ne ocupăm de această problemă, dar am spus să încercăm să facem drumurile și apoi canalizarea. Nu am vrea să lucrăm anapoda. Oamenii sunt obligați să își întrețină domeniul public din fața casei, de aceea avem nevoie de ajutorul lor.

– Localnicii se implică în viața publică sau este pentru cei nou-veniți localitate dormitor?

– **Ilie Todașcă:** Adevărul e pe undeva la mijloc. E și vina mea, că nu am ținut mai aproape de oameni, dar programul de la primărie nu mă lasă să stau prea mult între oameni. Mai făceam adunări generale, dar am constatat că veneau aceiași oameni, ori veneau de la birt, ori bine dispuși din altă parte și nu neapărat oameni cu scaun la cap, ca să am cu cine discuta. Mai am o idee, să găsec pe fiecare stradă doi-trei oameni cu care să mă sfătuiesc, un fel de consilieri de stradă, cum sunt consiliile de cartier la Timișoara. Lumea vine la primărie numai când are un necaz sau o reclamație, nu să vină cu vreo idee. Dacă sunt solicitați, colaborează cu noi, Săcălazul nu e doar o localitate dormitor.

– Care este stadiul planului urbanistic general?

– **Ilie Todașcă:** A fost o problemă cu stabilirea suprafeței finale, am început cu 3.000 ha și am ajuns la 4.200 ha. Datorită faptului că s-a făcut această modificare, trebuie să reluăm toată avizarea. Dar cel mai greu factor care l-am avut de trecut a fost avizul OCPI. Eu sper că anul acesta, până la final să îl avem aprobat în CL, este trecut prin comisia tehnică a CJT este trecut, ne-au dat mai multe sfaturi, ni s-a dat avizul de principiu și în Consiliul Local.

– Pentru cele două sate aparținătoare ce proiecte există?

– **Ilie Todașcă:** Nu le lăsăm în afara comunei. La Beregsău Mic s-a construit o școală nouă, se finalizează o biserică ortodoxă și o casă parohială, la Beregsău Mare avem un proiect pentru școală, am început și o discuție cu o firmă germană pentru rețeaua de apă și canalizare. Având în vedere că la Beregsău noi am înființat un PUZ cu 182 de case, rețeaua va fi necesară. Vrem să introducem și gazul, să vedem ce costuri vor fi, așadar nu lăsăm cele două sate în afara proiectelor noastre.

A consemnat Alina SABOU

Festivalului-Concurs „LADA CU ZESTRE” 2010

– Premii –

PREMII obținute la faza județeană a celei de-a patra ediții a Festivalului-Concurs „LADA CU ZESTRE” 2010

MARELE PREMIU – GHIRODA 8873,8 p.

Comune	Puncte	Orașe	Puncte
Locul I – comuna BOLDUR	3407,2 p	Locul I – CASA DE CULTURĂ BUZIAȘ	4651,5 p
Locul II – comuna DUMBRĂVIȚA	3334,9 p	Locul II – CASA DE CULTURĂ RECAȘ	2186 p.
Locul III – comuna CRICIOVA	2397,9 p.	Locul III – CASA DE CULTURĂ JIMBOLIA	1968,4 p.
Mențiune – comuna SÂNANDREI	2331 p.		

Premiilor obținute la secțiunea coregrafie la faza județeană a Festivalului „LADA CU ZESTRE” ediția a IV-a, 19/20 iunie 2010

I. CASE DE CULTURĂ		Locul II comuna Remetea Mare	561,8p
A) Creație		Locul III satul Nerău comuna Teremia Mare	491,66p
Locul I – Ansamblul „Izvoarașul” al Casei de Cultură Orășenești din Buziaș	630 p.	2) Consacrați	
B) Dansuri de fete – copii		Locul I satul Giarmata VII, comuna Ghiroda	585p
Locul I – Formația „Mugurașii”; Casa de Cultură Buziaș	436,83p	Locul II comuna Giarmata	558p
C) Grupuri de dansatori – copii		I) Ansambluri de dansuri Români	
Locul I – Formația „Mugurașii”; Casa de Cultură Buziaș	272,7p	1) Debutanți	
D) Dansuri mixte – copii		Locul I comuna Ghiroda	499,19p
Locul I – Formația „Mugurașii”; Casa de Cultură Buziaș	451,47p	2 Consacrați	
E) Alte genuri		Locul I comuna Belinț	483,79p
Locul I – „Jocurile copilăriei”; Casa de Cultură Buziaș	697,5p	Etnii	
F) Formații de dansuri		Locul I comuna Tormac	486p
Locul I – Casa de Cultură Receaș	481p	J) Ansambluri de creație	
Locul II – Casa de Cultură Ciacova	466p	Locul I comuna Ghiroda	669p
Locul III – Casa de Cultură Deta	424,2p	Locul II comuna Pișchia	544p
Mențiune – Casa de Cultură Făget	406,02p	K) Jocuri de fete	
G) Grupuri de dansatori – români		a) Consacrați	
Locul I – Casa de Cultură Jimbolia	265p	Locul I comuna Șag	478p
H) Grupuri de dansatori – etnii		b) Debutanți	
Locul I – Casa de Cultură Jimbolia – nemți	275p	Locul I comuna Ghiroda	464p
Locul II – Satul Petrovaselo – orașul Receaș – sârbi	273p	L) Dansuri bărbătești	
I) Formații de dansuri etnii – copii		Locul I comuna Ghiroda	493p
Locul I – Casa de Cultură Jimbolia	393p	Locul II comuna Sănmihaiu Român	470,66p
J) Soliști dans modern		M) Dansuri tematice copii	
Locul I – Casa de Cultură Receaș	118,95p	Locul I comuna Dumbrăvița	562,50p
		N) Dans contemporan	
		Locul I comuna Dumbrăvița	568,75p
		O) Dansuri sportive cu recuzită – copii	
		Locul I comuna Dumbrăvița	568,75p
		P) Dans modern fete	
		Locul I comuna Dumbrăvița	550p
		R) Dans de divertisment	
		Locul I comuna Dumbrăvița	550p
		S) Dans de cabaret	
		Locul I comuna Dumbrăvița	600p
		Ș. Dansuri mixte – etnii	
		LOCUL I – comuna Ducești Vechi – bulgari	474 p.
		LOCUL II – comuna Sămpetru Mare – sârbi	461,25 p.
		LOCUL III – satul Diniș – comuna Peciu Nou – sârbi	459 p.
		MENTIUNE I – comuna Becicherecu Mic – nemți	435 p.
		MENTIUNE II – comuna Parța – țigănesc	398 p.
		MENTIUNE III – comuna Cenei – maghiari	390 p.
		T. Dansuri mixte copii	
		1. Cîdul primar	
		LOCUL I – comuna Sănmihaiu Român	483,79 p.
		LOCUL II – comuna Coștei	481,77 p.
		LOCUL III – comuna Biled	435 p.
		MENTIUNE – comuna Giarmata	
		2. Cîdul Gimnazial	416,12 p.
		Ț. Grup de cultură – alte zone foldorice	
		LOCUL I – comuna Periam	331,5 p.
		LOCUL II – comuna Sănanndrei	275 p.
		U. Dansuri tradiționale	
		Români – debutanți	
		LOCUL I – comuna Jebel	490,86 p.
		Români – consacrați	
		LOCUL I – comuna Pietroasa	474,70 p.
		Etnii – debutanți	
		LOCUL I – comuna Dumbrăvița – maghiari	478,75 p.
		V. Dansuri cu subiect	
		LOCUL I – comuna Cărpiniș	582 p.
		W. Tablou coregrafic multiethnic	
		LOCUL I – comuna Checea	540 p.
		X. Dansuri mixte etnii – copii	
		LOCUL I – comuna Cenei – maghiari	413 p.
		Y. Ansambluri de cântece și dansuri	
		LOCUL I – comuna Ghiroda	638,75 p.
		Z. Formații de călușari	
		1. pe generații	
		LOCUL I – comuna Pesac	473,75 p.
		2. pe ciduri	
		LOCUL I – comuna Jebel	500 p.
		LOCUL II – comuna Tomesti	475 p.
		LOCUL III – satul Jdioara, comuna Criciova	442 p.
		MENTIUNE I – comuna Coștei	407 p.
		CE. Grupuri de dansatori copii	
		LOCUL I – comuna Pădureni	262,60 p.
		CI. Grup de călușari	
		LOCUL I – comuna Sănmihaiu Român	483 p.
		CAE. Grup de dansatori etnii	
		LOCUL I – comuna Giulvăz – țigănesc	250 p.
		CHI. Ansambluri creație fete	
		LOCUL I – comuna Șag	635 p.
		A/1 Dansuri de fete etnii	
		LOCUL I – comuna Peciu Nou	478 p.
		A/2 Dansuri	
		LOCUL I – Grupul de sorocari copii – comuna Ducești Noi	465,61 p.

Premiile obținute la Festivalul LADA CU ZESTRE, ediția a IV-a la secțiunea muzicală Timișoara, 27. 06. 2010

I. CORURI – GRUPURI CORALE		MENTIUNE I/D – Liviu Buciuman (saxofon) – comuna Cărpiniș	168 p.
1. CASE DE CULTURĂ		MENTIUNE II/D – Vicențiu Orban (saxofon) – comuna Săcălăz	161 p.
LOCUL I – Corul „Floris” al Casei de Cultură din Jimbolia	788,4 p.	MENTIUNE III/D – Toma Denis (saxofon) – comuna Belinț	159 p.
LOCUL II – Grupul vocal de copii „Mugurașii”, C.C. Buziaș	436 p.	LOCUL I/C – Costel Cibucan (acordeon) – comuna Cărpiniș	165 p.
LOCUL III – Grupul vocal „Izvoarașul”, C.C. Buziaș	476 p.	LOCUL II/C – Cristian Sărcă – comuna Săcălăz	164 p.
LOCUL I – Formația de buzași a C.C. din Bătești, oraș Făget	507 p.	LOCUL III/C – Alec Morar – comuna Săcălăz	163 p.
		MENTIUNE I – Jurca Adrian – comuna Pișchia	154 p.
		MENTIUNE II – Căpșean Adrian (saxofon) – satul Giarmata VII, comuna Ghiroda	150 p.
		LOCUL I – Duet instrumental – Cuciurean Radu – Marius Filipescu – Comuna Ghiroda	179 p.
		LOCUL I – Nadia Șehabi (fluer bulgăresc) – comuna Denta	151,3 p.
2. CĂMINE CULTURALE		IV. SOLIȘTI VOCALI	
LOCUL I – Corala de copii, Biled	666 p.	1. Muzică religioasă	
LOCUL II – Corul Plugarilor, sat Chizătau, comuna Belinț	777,5 p.	LOCUL I/D – Felicia Costa – comuna Sănanndrei	268 p.
LOCUL I/D – Corul Parohiei Ortodoxe, Giarmata VII, comuna Ghiroda	738,8 p.	LOCUL II/D – Balog Adelina – comuna Iecea Mare	216,8 p.
LOCUL II/D – Corul Bisericii Ortodoxe, Foeni	767 p.	LOCUL I/C – Maria Petchescu – comuna Giarmata	267,4 p.
LOCUL I/C – Corul Bărbătesc Bulgar al Parohiei Catolice, Ducești Vechi	730 p.	LOCUL I – Duet vocal sororile Felicia și Flavia Costa – comuna Sănanndrei	266 p.
LOCUL II/C – Corul Parohiei Ortodoxe, Ghiroda	761 p.		
LOCUL III/D – Corul mixt bisericilor din satul Grabăț, comuna Lenauheim	697 p.	2. Case de Cultură	
LOCUL II/C – Corul bărbătesc al Parohiei Ortodoxe, Cenad	658 p.	LOCUL I/D – Bica Andrea – copii – Casa de Cultură Jimbolia	237 p.
LOCUL III/D – Corul bărbătesc al Parohiei Ortodoxe, comuna Comloșu Mare	537 p.	LOCUL I – Cristian Tomoni – Casa de Cultură Buziaș	235 p.
LOCUL III/D – Corul Bisericii Ortodoxe, satul Sinersig, comuna Boldur	681,6 p.	LOCUL II – Sebastian Rămneanțu – Casa de Cultură Buziaș	234 p.
LOCUL III/C – Corul Parohiei Ortodoxe din comuna Ducești Noi	747,4 p.	LOCUL III – Marius Bodea – Casa de Cultură Receaș	233 p.
MENTIUNE I – Corul Parohiei Ortodoxe, satul Nerău, comuna Teremia Mare	668,4 p.	MENTIUNE I – Roxana Chirilă – Casa de Cultură Buziaș	232 p.
MENTIUNE II – Corul Parohiei Ortodoxe comuna Criciova	648 p.	LOCUL I etnii – Dragana Simionovici – Casa de Cultură Receaș	242 p.
MENTIUNE III – Corul „Lira”, comuna Coștei	607 p.	LOCUL I – Duetul vocal Denisa Sărchez – Teodora Iuga – Casa de Cultură Buziaș	223 p.
MENTIUNE IV – Corul Parohiei Greco-Catolice comuna Orțișoara	584 p.		
GRUPURI CORALE		3. CĂMINE CULTURALE	
LOCUL I – Grupul vocal de fete (bulgari), satul Breșteca, comuna Denta	438 p.	a). Rapsozi	
LOCUL I/D – Căminul Cultural satul Gladna Română, comuna Fârdea	423 p.	LOCUL I – Dan Necșa, comuna Ghiroda	268 p.
LOCUL II/D – Căminul Cultural comuna Periam	408 p.	LOCUL II – Lazăr Viorica, comuna Orțișoara	221,4 p.
LOCUL II/C – Căminul Cultural satul Johannesfeld, comuna Otelec	393,8 p.		
		b). Soliști vocali	
		LOCUL I/D – Cozma Mădălina, comuna Periam	263 p.
		LOCUL I/D – Denisa Iancu, comuna Șandra	263 p.
		LOCUL I/D – Camelia Florea, comuna Sănanndrei	256 p.
		LOCUL III/D – Victor Cioclan, comuna Ghiroda	254,5 p.
		MENTIUNE I/D – Lazăr Ioana, satul Giarmata VII, comuna Ghiroda	253 p.
		MENTIUNE II/D – Stancu Gabriel Patrik, comuna Orțișoara	249,4 p.
		MENTIUNE III – Lavinia Buru, satul Blajova, comuna Nițhidorf	248 p.
		LOCUL I/C – Florin Boita, comuna Remetea Mare	269 p.
		LOCUL II/C – Ciprian Pop, comuna Ghiroda	267 p.
		LOCUL II/C – Georgiana Necșa, comuna Ghiroda	267 p.
		LOCUL III/C – Roșu Mădălina, comuna Racovița	257 p.
		MENTIUNE I/C – Drăghicescu Maria, comuna Belinț	248 p.
		MENTIUNE II/C – Alexandra Surdea, satul Giarmata VII, comuna Ghiroda	246 p.
		MENTIUNE III/C – Danciu Sabina, comuna Coștei	246 p.
		LOCUL I etnii: sârbi – Misici Cristian, comuna Sămpetru Mare	52,4 p.
		LOCUL I etnii: rromi – Stoica Vasile, Uniunea Rromilor comuna Pădureni	244,5 p.
		LOCUL III etnii – Sehabi Nadia, comuna Denta	228 p.
		LOCUL I – Duetul vocal Dan și Georgiana Necșa, comuna Ghiroda	270 p.
		Premii speciale – copii	
		LOCUL I – Mioroberta, comuna Jebel	244 p.
		LOCUL II – Miruna Grigoras, comuna Cărpiniș	222 p.
		LOCUL III – Mihaela Nedelea, comuna Livezile	221 p.
		MENTIUNE I – Casandra Berariu, comuna Racovița	212 p.

SECȚIUNEA PUNCTE EXPOZIȚIONALE ȘI COLECȚIONARI CLASAMENT FINAL

PREMIILE SPECIALE

1. Asociația Umanitară „Zlat Brest” – Satul Breșteu, comuna Denta – Premiul special al juriului pentru colecție de costume populare și cărți vechi bulgărești
2. Muzeul Presei – orașul Jimbolia – Premiul special al juriului pentru colecție de publicații vechi
3. Muzeul comunal al comunei Cenad – Premiul special al juriului pentru colecția de numismatică „Gheorghe Anuichi”
4. Weiss Sebastian – satul Jdioara, comuna Criciova – Premiul special al juriului pentru crearea muzeului de etnografie din Jdioara
5. Tipa Violeta – comuna Ghilad – Premiul special al juriului pentru colecție de costume, țesături, obiecte tradiționale, fotografii vechi și documente
6. Grădinița din Stamora Germană – Premiul special al juriului pentru colecție de costume populare pentru copii
7. Costa Felicia – comuna Sănandrei – Premiul special al juriului pentru colecție de catrințe
8. Ivășcanu Zina – comuna Pădureni – Premiul special al juriului pentru colecție de costume și obiecte casnice tradiționale
9. Dorin Igna – comuna Pădureni – Premiul special al juriului pentru colecție de costume și obiecte casnice tradiționale
10. Ramona Gomboș – Casa de Cultură Buziaș – Premiul special al juriului pentru colecție de costume populare

PREMIILE

PREMIUL I

1. Muzeul „Jager” din orașul Jimbolia
2. Muzeul de istorie din orașul Recaș (pentru secția de etnografie)
3. Primăria comunei Margina (pentru colecția de costume populare)
4. Primăria comunei Sănandrei (pentru colecția de costume populare complete)
5. Biblioteca comunei Birda (pentru colecția de cărți poștale și obiecte bisericesti)
6. Maria Torzan – Casa de Cultură Buziaș (pentru colecția de cilimuri)
7. Șoica Sergiu – comuna Comloșu Mare (pentru colecția de bancnote vechi)
8. Andrușac Veronica – Casa de Cultură Recaș (pentru colecția de fotografii vechi și costume populare)
9. Luca Emilia – comuna Ghiroda (pentru ladă cu zestre și colecție de costume)
10. Valeria Văduva – comuna Pădureni (pentru colecția de cilimuri și ponevi)
11. Răduceanu Maria – comuna Denta (pentru colecție de costume populare)

PREMIUL II

1. Muzeul sătesc comuna Fibiș (pentru colecția de ceramică tradițională, fotografii vechi și documente)
2. Suciua Aurelia – Birda (pentru colecția de ponevi și scoarțe tradiționale)
3. Bobeș Maria și Cian Delia – comuna Becicherecu Mic (pentru colecția de fotografii vechi)
4. Camelia Roata – Casa de Cultură Buziaș (pentru colecția de păpuși teatru Bi-Ba-Bo)
5. Familia Coza – comuna Ghilad (pentru colecția de cilimuri)
6. Familia Jurchiță – comuna Ghilad (pentru colecția de cilimuri)
7. Familia Bugarin – comuna Ghilad (pentru colecția de cilimuri)
8. Mermeze Silvia – comuna Ghiroda (pentru costume populare)
9. Mermeze Ioan – comuna Ghiroda (pentru costume populare)
10. Primăria comunei Bogda (pentru colecția de unelte agricole și obiecte casnice tradiționale)

PREMIUL III

1. Vasiloni Elena – satul Ictar Budint, comuna Topolovățu-Mare (pentru costume populare complete)
2. Asociația Piemontana Banatica – satul Buzad, comuna Bogda (pentru colecția etnografică)
3. Suciua Florentina – satul Giarmata Vii comuna Ghiroda (pentru colecția de obiecte casnice tradiționale)
4. Draghina Slavița – comuna Denta (pentru costume populare și obiecte casnice)
5. Casa de Cultură Buziaș (pentru colecția „Chipi” – măști)

MEȚIUNEA I

1. Grădinița – satul Gaiu Mic, comuna Moravița (pentru colecția de costume populare pentru copii)
2. Dumitru Ioan – comuna Remetea Mare (pentru fotografii vechi)
3. Muzeul de etnografie comuna Țag

MEȚIUNEA II

1. Marin Susana – comuna Otelec (pentru colecția de costume populare)
2. Primăria comunei Comloșu Mare (pentru colecția de publicații)

SECȚIUNEA RECITATORI ÎN GRAI BĂNĂȚEAN – TEATRU CLASAMENT FINAL

Creatori versuri

1. Violeta Tipa – Premiul I pentru creație de poezie în grai bănățean – comuna Ghilad
2. Vișoiu Dumitru – Premiul I pentru creație – poezie de factură rurală – seniori – comuna Comloșu Mare
3. Sava Ana Maria – Premiul I pentru creație – poezie – juniori – comuna Comloșu Mare

TEATRU

1. Comuna Dudeștii Vechi – Premiul I pentru teatru etnic
2. Grădinița din satul Stamora Germană – Premiul special al juriului pentru teatru popular „Obiceiuri de Florii”
3. Școala cu clasele I – VIII din satul Gaiu Mic, comuna Moravița – Premiul special al juriului pentru teatru popular – obicei „Slobozirea izvorului”
4. Grădinița din comuna Jebel – teatru popular – Premiul I
5. Școala cu clasele I – VIII – comuna Jebel – Premiul I
6. Școala cu clasele I – VIII – comuna Giulvăz – Premiul I
7. Școala cu clasele I – VIII – comuna Comloșu Mare, sceneta „Tilică” – Premiul II
8. Școala cu clasele I – VIII – comuna Mănaștir – Sceneta: poezie în grai bănățean – Mențiune I
9. Casa de Cultură Buziaș – teatru în grai bănățean – Premiul I

GRUPURI DE RECITATORI

1. Casa de Cultură Buziaș – Teodora Iuga; Sirghi Denisa - recitatori în grai bănățean – Premiul I
2. Școala cu clasele I – VIII – comuna Sacoșu Mare – Premiul special al juriului pentru autenticitatea costumelor
3. Comuna Recaș – Grup de recitatori în grai bănățean – Premiul I
4. Grădinița – comuna Jebel – Grup de recitatori în grai bănățean – copii – Premiul I
5. Școala cu clasele I – VIII – comuna Țag – Gheorghe Amalia; Sfârnașcu Cristina – Premiul II
6. Școala cu clasele I – VIII – comuna Mănaștir – Grup de recitatori în grai bănățean – Premiul III
7. Școala cu clasele I – VIII – satul Hitiaș, comuna Racovița – Grup de recitatori în grai bănățean – Mențiune II
8. Școala cu clasele I – VIII – comuna Jimbolia – Grup de recitatori în grai bănățean – Mențiune II
9. Școala cu clasele I – VIII – comuna Darova – Grup de recitatori în grai bănățean – Mențiune III
10. Școala cu clasele I – VIII – comuna Iacea Mare – Pop Bogdan; Codrescu Adelina – Mențiune II

SECȚIUNEA MEȘTEȘUGARI, CREATORI POPULARI, ARTIȘTI PLASTICI, ALTE GENURI CLASAMENT FINAL

PREMIILE SPECIALE

1. Radu Constantin – comuna Livezile – premiul special al juriului pentru sculptură
2. Macarie Elena – comuna Bucovăț – premiul special al juriului pentru demonstrație de tors
3. Hațegan Cornelia – satul Alioș, comuna Mașloc – Premiul special al juriului pentru cusături
4. Gheorghe Munteanu – comuna Pișchia – premiul special al juriului pentru pictură naivă
5. Emil Kindlein – comuna Livezile – premiul special al juriului pentru fotografie contemporană
6. Topolovățu Mare – premiul special al juriului pentru publicație - Monografia localității

PREMIILE

PREMIUL I

1. Ciacă Valentina – comuna Foeni (pentru țesut și costume populare)
2. Jebeleanu Nicolae – Casa de Cultură Buziaș (pentru sculptură și împletituri)
3. Mermeze Ștefania Maria – comuna Ghiroda (pentru icoană pe sticlă)
4. Lazi Reva – comuna Ianova (pentru pictură în ulei)
5. Perju Ștefania – comuna Livezile – copii - (pentru împletituri din pânusi)
6. Perju Emanuel – comuna Livezile – copii - (pentru împletituri din pânusi)
7. Cerc de Fotografie coordonat de Emil Kindlein – comuna Livezile (pentru prelucrarea de fotografii vechi)

PREMIUL II

1. Giurgiu Raul – orașul Recaș (pentru fotografie contemporană)

2. Adorian Veronica – satul Giarmata Vii (pentru icoană pe sticlă)
3. Adorian Elena – satul Giarmata Vii (pentru icoană pe sticlă)
4. Redac Mărioara – Casa de Cultură Buziaș (pentru țesături și cusături)
5. Redac Simona – Casa de Cultură Buziaș (pentru țesături și cusături)

PREMIUL III

1. Sorin Avram – Casa de Cultură Buziaș (pentru fotografie contemporană)
2. Comuna Omești (pentru ceramică și icoană pe sticlă)
3. Cercul de pictură – oraș Jimbolia (pentru demonstrație de pictură pe sticlă și broderie)
4. Giurgiu Raul – oraș Recaș (pentru publicație volum de poezie „Puterea Ei”)

MEȚIUNEA I

1. Viorel Coman – Casa de Cultură oraș Buziaș (pentru icoane pe lemn)
2. Școala din comuna Orțișoara – cl. A II-a (pentru obiecte decorative)
3. Dogendorf Rodica – satul Johannsfeld, comuna Otelec (pentru pictură în ulei)

MEȚIUNEA II

1. Suciua Cătălin – satul Giarmata Vii comuna Ghiroda (pentru icoană pe sticlă)
2. Spătar Nicoleta – Giarmata Vii comuna Ghiroda (pentru icoană pe sticlă)

MEȚIUNEA III

1. Școala comunei Nădrag (pentru icoane pe sticlă)
2. Marchiș Manuela Claudia – satul Johannsfeld, comuna Otelec (pentru artă decorativă)
3. Andrewald Edina – comuna Birda (pentru măști pictate)

RECITATORI ÎN GRAI BĂNĂȚEAN

PREMIILE SPECIALE:

1. Stanca Mălina – satul Hitiaș, comuna Racovița – Premiul special al juriului pentru autenticitatea costumului prezentat
2. Balaj Alexandra – satul Herneacova, comuna Recaș – Premiul special al juriului pentru interpretare – consacrați
3. Talpău Cristian – comuna Șanovița – Premiul special al juriului pentru interpretare – școlari
4. Boita Florin – satul Ianova, comuna Remetea Mare – Premiul Special al juriului pentru interpretare și prezentă scenică
5. Lazarovici Darius – satul Chizătău, comuna Belinț – Premiul Special al juriului pentru interpretare și autenticitatea costumului
6. Suciua Cristina – comuna Birda – Premiul special al juriului pentru interpretare și carismă
7. Faur Ionuț – comuna Nădrag – Premiul special al juriului pentru autenticitate
8. Apro Valentin – comuna Giulvăz – Premiul special al juriului pentru interpretare și autenticitatea costumului
9. Grangure Maria – Premiul special al juriului pentru interpretare – seniori

PREMIILE:

1. Berariu Cassandra – satul Hitiaș, comuna Racovița – Premiul I – copii
2. Roșu Mădălina – satul Hitiaș, comuna Racovița – Premiul I – consacrați
3. Timaru Nicoleta – satul Hitiaș, comuna Racovița – Premiul I – începători
4. Valeț Andradă – satul Hitiaș, comuna Racovița – Premiul I – începători
5. Viță Patricia – satul Hitiaș, comuna Racovița – Mențiune I
6. Dinică Timea – comuna Sacoșu Turcesc – Premiul I – școlari – începători
7. Balaj Alina – orașul Recaș – Premiul I
8. Stoian Narcisa – orașul Recaș – Premiul I
9. Podean Marius – comuna Belinț – Premiul I – consacrați
10. Cuthu Daiana – comuna Criciova – Premiul I – consacrați
11. Ștefan Daria Ramona – comuna Pădureni – Premiul I – copii – începători
12. Șarpe Denisa – comuna Pădureni – Premiul I
13. Groza Roberta – comuna Jebel – Premiul I
14. Fruntă Doris Nicol – comuna Comloșu Mare – Premiul I
15. Galo Gianina – satul Clopodia, comuna Jamu Mare – Premiul I – consacrați
16. Bancu Roxana – satul Nerău, comuna Teremia Mare – Premiul I – începători
17. Peia Raul – comuna Boldur – Mențiune III – începători
18. Cărăbaș Melindur – comuna Boldur – Mențiune III
19. Vasiloni Sebastian – comuna Boldur – Mențiune II – consacrați
20. Ciucure Claudiu – comuna Boldur – Premiul III
21. Vasiloni Ionel – comuna Topolovățu Mare – Premiul II – consacrați
22. Boc Ana Maria – comuna Topolovățu Mare – Premiul III – începători
23. Antonii Bianca – comuna Criciova – Premiul II
24. Toma Alexandru Bogdan – satul Johannsfeld, comuna Otelec – Mențiune III
25. Lehaci Emanuela – satul Johannsfeld, comuna Otelec – Mențiune IV
26. Zahariuc Alexandra – comuna Pădureni – Premiul III – începători
27. Ștefan Amalia Elena – comuna Pădureni – Premiul III – începători
28. Leghel Alexandra – comuna Livezile – Premiul II
29. Găleanu Ramona – comuna Livezile – Premiul II
30. Popescu Mircea Sebastian – comuna Giulvăz – Premiul III
31. Găman Florin – satul Gaiu Mic – comuna Moravița – Premiul III – începători
32. Caramatrac Natalia – comuna Jamu Mare – Premiul II
33. Bulai Mădălina – satul Nerău, comuna Teremia Mare – Mențiune IV
34. Mal Răzvan – comuna Cărpiniș – Premiul II – începători

ALTE GENURI

1. Școala cu clasele I – VIII – comuna Comloșu Mare – Montaj literar – muzical multiethnic – Mențiune I
2. Casa de Cultură a orașului Buziaș – Teatru de păpuși – Premiul I
3. Școala cu clasele I – VIII – satul Johannsfeld, comuna Otelec – Montaj literar artistic „Criza la români” – Premiul I
4. Școala cu clasele I – VIII – comuna Comloșu Mare – Montaj literar muzical multiethnic – Mențiune I
5. Sas Mălina – comuna Sănandrei – poezie religioasă – Premiul I

SECȚIUNEA GASTRONOMIE CLASAMENT FINAL

PREMIILE SPECIALE

1. Brândușescu Emilia – comuna Nădrag – Premiul special al juriului pentru produse ecologice, conserve și siropuri; 2. Nuțiu Maria – comuna Sacoșu Mare – Premiul special al juriului pentru coș pentru dus la holdă; 3. Ploscariu Crenguța și Mustăț Nicolae – satul Jdioara – Premiul special al juriului pentru băbăiele cu colesă; 4. Drăgănescu Oana – comuna Curtea – Premiul special al juriului pentru găină umplută pentru spene; 5. Mihet Maria Roza – orașul Recaș – Premiul special al juriului pentru ghibaniță cu nucă; 6. Pluștea Floare – satul Rovinița Mare, comuna Denta – Premiul special al juriului pentru pâine de casă; 7. Țenche Adriana și Țenche Maria – satul Hitiaș, comuna Racovița – Premiul special al juriului pentru sănițe (40 de mucenici); 8. Andrei Daniela – satul Gaiu Mic, comuna Moravița – Premiul special al juriului pentru vâlșuși pră vârzare; 9. Petrovici Emilia – satul Sângeorge, comuna Birda – Premiul special al juriului – Etnii pentru ceșniță (etnia sârbă); 10. Balint Iosif și Denes Robert – comuna Dumbrăvița – Premiul special al juriului – Etnii pentru gulaș de fasole cu ciolan (etnia maghiară); 11. Asociația „Zlat Brest” – comuna Breșteu – Premiul special al juriului – Etnii pentru șuncă de casă (etnia bulgară); 12. Floare Elena – orașul Buziaș – Premiul special al juriului pentru prezentare estetică și autenticitate; 13. Grup de gospodine – comuna Sacoșu Mare – Premiul special al juriului pentru originalitate și diversitate

PREMIILE

PREMIUL I

1. Mermeze Silvia – comuna Ghiroda
2. Cinca Angelica – comuna Ghiroda
3. Luca Emilia – comuna Ghiroda
4. Suciua Florentina – satul Giarmata Vii, comuna Ghiroda
5. Dan Ursu – satul Giarmata Vii, comuna Ghiroda
6. Andrușac Veronica – orașul Recaș
7. Pelici Ecaterina – orașul Recaș
8. Minda Vasile – comuna Pișchia
9. Floarea Maria – comuna Topolovățu Mare
10. Munteanu Dorica – comuna Margina
11. Barboni Titiana – comuna Margina
12. Ardelean Lavinia – comuna Margina
13. Cureac Ana – comuna Margina
14. Chiriac Corina – comuna Cărpiniș
15. Șoica Camelia – comuna Comloșu Mare
16. Brutăria Almajean – comuna Comloșu Mare
17. Carmen Varga – comuna Livezile
18. Cucu Georgeta – comuna Cenad
19. Iosivoni Marinela – comuna Belinț
20. Costi Anorica – satul Șanovița, comuna Ghizela
21. Iacobescu Eugenia – satul Șanovița, comuna Ghizela
22. Novăceanu Adelina – satul Sângeorge, comuna Birda
23. Cojocari Elisabeta – comuna Remetea Mare
24. Gruescu Vancik Felicia – orașul Jimbolia
25. Floarea Evdochia – orașul Jimbolia
26. Fodor Francisc – comuna Cenad
27. Cadar Piroška – comuna Dumbrăvița
28. Simonfi Noemi – comuna Dumbrăvița

RURALUL ȘI SERVICIILE

Ruralul ocupă un loc deosebit de important în viața economico-socială a României. În anul 2006 populația domiciliată în mediul rural reprezenta 44,8% din populația țării și locuia în 2854 comune și 12.951 sate - revenind în medie 4,5 sate la o comună. În același an populația activă din mediul rural reprezenta 44,3% din populația activă a țării. În anul 2006 52,5% din populația rurală lucra efectiv în agricultură iar 47,5% în alte activități din mediul rural. În anul 2006 veniturile unei familii de agricultori erau de cu 43,8% mai mici decât ale unei familii de salariați. În același an cheltuielile pentru produse alimentare reprezentau 61,9% din cheltuielile totale ale familiei față de 45,5% media pe țară. În anul 2006 doar 2,5% din gospodăriile situate în mediul rural dispuneau de instalații de canalizare publică față de 96,3% în mediul urban și doar 10,6% din gospodării erau racordate la rețeaua de apă potabilă.

Activitatea prestatoare de servicii din spațiul rural se realizează într-un cadru determinat de specificul acestui mediu: se adresează unei populații de circa 9,7 milioane locuitori (44,8% din populația țării); se prestează într-un spațiu diversificat constituit din 2854 comune și 12.951 sate în condițiile existenței unei infrastructuri mult inferioare mediului urban și cu o densitate mult mai redusă a rețelei unităților prestatoare de servicii.

Agricultura este o ramură de bază a economiei naționale deținând un loc important în ocuparea forței de muncă, în formarea produsului intern brut și în întreaga activitate economico-socială. În anul 2006 ponderea populației ocupată în agricultură (sector primar) reprezenta 30,5% din totalul populației ocupată și contribuia cu 8,8% la formarea P.I.B. (V.A.B.). Serviciile destinate agriculturii au, în marea lor majoritate, caracter lucrativ dar și caracter sezonier. Se constată în prezent o continuă diversificare a serviciilor agricole și o creștere a ponderii acestora în totalul producției agricole. Principalele servicii destinate agriculturii sunt: de mecanizare, de chimizare, sanitar-veterinare, de consultanță agricolă, de finanțare și creditare, de asigurări (terenuri, culturi, animale, etc), de leasing agricol, etc.

În mediul rural își găsesc prezența și alte genuri de servicii destinate în special populației: serviciile cooperăției de consum; ale cooperăției de credit; de poștă și telefonie etc.

Serviciile din mediul rural au mare importanță economică dar și socială, eficiența economică fiind determinată de scopul lucrativ al activității, respectiv de nevoia de a obține profit. Eficiența socială este determinată de: necesitatea prezenței unor servicii acordate gratuit sau parțial gratuit (învățământ și educație, sănătate, administrație publică, etc); nevoia de extindere a unor servicii prestate în principal în mediul urban dar cerute tot mai mult și în cel rural (transport călători, igienă personală, reparații la bunuri de folosință medie și îndelungată, extinderea rețelei de apă potabilă, canalizare și gaze naturale, etc); diversificarea activităților din mediul rural și utilizarea mai eficientă a forței de muncă disponibilă; creșterea și diversificarea veniturilor populației rurale etc; Eficiența serviciilor se apreciază atât în raport cu efectele economice cât și cu cele sociale, privite din punct de vedere al consumatorilor și concretizate în gradul de satisfacere al trebuințelor pe care îl asigură nivelul calitativ al serviciilor.

Principalele criterii de evaluare a eficienței în sectorul serviciilor sunt: rentabilitatea, nivelul costurilor, eficiența utilizării factorilor de producție, eficiența investițiilor și eficiența socială. Criteriile pentru măsurarea nivelului de satisfacție a clientului sunt: gradul de anticipare a nevoilor clientului, gradul de precizie în definirea conținutului serviciului, gradul de satisfacere a cererii de servicii, gradul de flexibilitate (promptitudinea) cu care se răspunde la situații de urgență, etc.

Serviciile destinate agriculturii precum și mediului rural în general se află mult sub nivelul cerințelor actuale, a standardelor și nivelurilor existente în UE - 15. În cazul fermelor privat familiale prestările de servicii la nivelul cerințelor actuale presupun: accesul la credite ieftine (eventual subvenționate), facilități privind asigurarea producției agricole, a efectivelor de animale, la încheierea unor contracte de valorificare a produselor agricole anticipat, acces la cumpărarea sub

formă de credite sau leasing a unor mașini, utilaje agricole, etc, consultanță de specialitate privind structura culturilor, tehnologiilor utilizate, a valorificării produselor obținute, etc.

Cooperăția, conform standardelor din U.E., poate deveni și în România un model instituțional de dezvoltare a prestărilor de servicii în agricultură și în mediul rural în general.

Orice activitate umană presupune asigurarea unor resurse în cantități determinate și de calitate adecvată. Ele mai pot fi definite ca fiind totalitatea elementelor, premiselor - directe și indirecte - ale acțiunii sociale practice, care sunt utilizabile, pot fi atrase și sunt efectiv utilizate la producerea de noi bunuri materiale și servicii.

Principalele categorii de resurse existente și utilizabile în spațiul rural sunt cele: umane, naturale, tehnico-materiale, etc.

În județul Timiș există preocupare permanentă pentru valorificarea resurselor din mediul rural și în acest sens a fost elaborată „Strategia de dezvoltare economico-socială a județului pentru perioada 2007 - 2013”. Principalele direcții de acțiune sunt: dezvoltarea economică durabilă a mediului ur-

ban și rural prin potențarea polilor economici urbani existenți și valorificarea efectelor periferice ale acestora pentru dezvoltarea mediului rural; diminuarea disparităților de dezvoltare economică între diferitele zone ale județului prin valorificarea potențialelor locale existente; dezvoltarea economică prin valorificarea potențialelor de cooperare socio-economică transfrontalieră; creșterea atractivității județului ca urmare a îmbunătățirii infrastructurii publice urbane, rurale și sociale; creșterea contribuției turismului (mare și rural) la dezvoltarea economico-socială a județului. Principalele domenii cuprinse în acest plan strategic se referă la: transporturi, resurse de apă, gestiunea deșeurilor, protecția mediului, cultura valorilor de patrimoniu, educație și resurse umane, social și sănătate, turism, agricultură - silvicultură și economie rurală. Un rol important în valorificarea resurselor locale revine cooperăției din mediul rural (cooperăția meșteșugărească, de consum, de valorificare, de prestare a unor servicii, de credit, etc).

Județul Timiș face parte din regiunea 5 Vest având suprafața de 8.696,7 km și populația de 660.966 locuitori, 62,8% domiciliați în mediul urban și 37,2% în cel rural -ocupând locul 9 pe țară, Populația civilă ocupată a fost în anul 2007 de 324,6 mii persoane - din care salariații au reprezentat 64,8%. În anul 2006 în 626 comune existau instalații de distribuție a apei potabile, în 12 comune instalații de canalizare publică și în 21 localități rurale - instalații de distribuție a gazelor naturale. În județ existau în același an 55 pensiuni turistice

Dr. Tiberiu Lelescu, director al Direcției Agricole Timiș (consilier județean în mandatele 2000-2004 și 2004-2008), este un bun cunoscător al situației spațiului rural românesc și, evident, al celui timișean. Lucrarea doctorului Lelescu, „Managementul serviciilor în spațiul rural”, apărută recent la editura Ornella Design, vine în sprijinul celor afirmate mai sus. Din cele aproape 300 de pagini ale volumului, am considerat interesant de prezentat cititorilor câteva aspecte abordate de autor în legătură cu valorificarea resurselor din mediul rural, în speță a celor din ruralul județului Timiș.

C.T.

rurale și agroturistice.

Timișul face parte din grupa județelor dezvoltate deținând în anul 2006 locul 1 la: suprafața totală agricolă și arabilă; tractoare agricole și semănători mecanice; cereale boabe; efectivul de porcine și la carne de porcine sacrificate. Deține locul 2 la populație ocupată și număr mediu de salariați, și locul 3 la număr de farmacii și număr de medici.

Studiul evoluției serviciilor din mediul rural se află în strânsă legătură cu aspectele specifice ale satului românesc: peste 64% din locurile de muncă sunt asigurate de agricultură și silvicultură; 45% din veniturile populației rurale provin din agricultură (din care 77% sunt venituri în natură). Din totalul populației ocupată în agricultura județului 93,4% erau lucrători pe cont propriu și lucrători familiali neremunerați; 6,3% salariați; 0,2% patroni și 0,1% membri unor societăți agricole sau cooperatiste.

În anul 2006 serviciile reprezentau 2,1% din totalul producției agricole - nivel redus (dar peste media pe țară) și explicat prin: gradul ridicat de fărâmițare a proprietăților din agricultura județului; 78,5% din exploatații dețin o suprafață de până la 5 ha din care 50% până la 1 ha și care recurg în proporții reduse la servicii plătite; ponderea mare a proprietăților care recurg la arenda sau la asociații familiale și care-și prestează singure serviciile necesare; ponderea încă ridicată a serviciilor prestate gratuit sau parțial gratuit (de consultanță, sanitar-veterinare, etc); consultația agricolă își face tot mai mult prezența în mediul rural: în anul 2008 prin O.J.C.A. Timiș s-au derulat 290 acțiuni de popularizare, peste 6.000 consultații individuale și de grup, s-au multiplicat prin editare peste 3.000 reviste, cărți, broșuri, pliante, proiecte model, etc;

Serviciile bancare sunt încă insuficient prezente în mediul rural. Astfel: CEC Bank a derulat în anul 2007, în mediul rural, numai 3,79% din operațiunile efectuate în lei și 1,29% din cele în euro. De asemenea, din totalul depunerilor la CEC în lei doar 2,74% proveneau din mediul rural iar în cazul valutei euro doar 0,83%.

Cooperăția de credit (CREDITCOOP) Timiș deținea doar 29 puncte de lucru amplasate în spațiul rural. În anul 2007 U.J.C.C. Timiș (cooperăția de consum) dispunea de 34 societăți cooperatiste amplasate cu prioritate în mediul rural și incluse în grupa I.M.M.-urilor.

Serviciile poștale din județul Timiș deserveșc în mediul rural 84 comune (cu satele aparținătoare), revenind în medie fiecărei unități poștale peste 9 mii locuitori.

Strategia de dezvoltare economico-socială a județului Timiș pentru perioada 2007 -2013 prevede măsuri importante privind dezvoltarea agriculturii și a spațiului rural. Din cele 10 axe strategice de dezvoltare 9 se referă la spațiul rural (transport, mediu, educație și resurse umane, social și sănătate, turism, dezvoltare economică, capacitate administrativă, dezvoltare rurală, cooperare teritorială și cultură).

■ Dr. Tiberiu Lelescu

SÂNNICOLAU MARE

Orașul unde nu se simte criza economică

Primarul ne aduce și o multitudine de argumente, pe care le vom relata întocmai cu vorbele sale: „Primul lucru interesant care se întâmplă este că la Sânnicolau Mare nu există niciun fel de criză economică. Ca argument stau veniturile strânse la buget, care au crescut consecutiv doi ani la rând. În 2009 au crescut cu peste 20 de miliarde de lei vechi, față de 2008, și în 2010, cu aproximativ șase miliarde de lei vechi. Asta pe de o parte. Pe de altă parte, s-au creat 1.200 de locuri de muncă. Cele două mari fabrici fac angajări, iar unul din motive este că au fost aduse linii noi de producție, la una din fabrici, nu în sensul că au fost dați oameni afară și acum îi reangajează. Am reușit să atragem și noi investitori, unul dintre ei este o firmă mare din Austria care face transport cu tirurile. Deja a făcut angajări, funcționează, nu sunt doar discuții că o să venim și o să vedem. Mai avem câteva terenuri concesionate pentru firme care vor să deschidă activitate în Sânnicolau Mare. Cel mai important e un teren de 6 ha pentru un abator al unei companii italiene. Mai avem concesionat un teren pentru o firmă care vrea să facă tuburi de plastic, pentru instalații electrice. Mai există o firmă din Ungaria care își caută un spațiu de producție pentru ambalaje de carton și exemplele pot continua. Avem un interes major pentru a atrage investitori la Sânnicolau Mare și asta din două puncte de vedere: mă interesează să oferim noi locuri de muncă la Sânnicolau Mare, chiar dacă se pune în discuție

Orașul Sânnicolau Mare a intrat într-o nouă etapă a evoluției sale. După ce i s-a dus renumele pentru că a devenit primul oraș din România cu șomaj zero, a urmat, cum era firesc, un ușor declin impus de starea de incertitudine economică a țării. Dacă e să ne luăm după primarul Dănuț Groza, situația s-a redresat, ba chiar se arată noi investiții și există premise pentru a se spune din nou că Sânnicolau Mare este primul oraș fără șomaj, într-o mare de orașe de același nivel care se simt amenințate de faliment. „Aici nu există criză economică”, ne spune Dănuț Groza.

dacă mai există sau nu forță de muncă, în condițiile în care la noi vin navetiști de la Jimbolia sau chiar de la Timișoara și am trecut deja și în județul Arad. Ne interesează crearea de locuri de muncă și plecând de la premisa că noile locuri de muncă vor reuși să ridice nivelul salariului și condițiile de muncă. Orice investiție atrage după sine plata de taxe și impozite, care sunt o componentă principală în veniturile orașului. În aceste condiții, în mod clar, avem interes să ajutăm, chiar dacă e o firmă cu doi angajați. Personal, am fost întotdeauna alături de investitori, îi ajut, legal, cu tot ceea ce pot, la nivel de oraș, și chiar la nivel de Timișoara, cu firme de consultanță sau unde trebuie să meargă pentru a nu fi trași pe sfoară și să aibă motiv să plece din Sânnicolau Mare și din țară”, precizează edilul.

Cel mult un an până la apariția panourilor solare

Apropierea de graniță și condițiile financiare oferite au făcut cu ochiul firmelor care au ca activitate producerea energiei electrice cu ajutorul panourilor solare. Patru firme germane, spaniole și românești au concesionat teren pentru a se apuca de această afacere. Dănuț Groza spune că este vorba de 35 de hectare de teren concesionate în ultimele șase luni. O strategie din politica orașului de a capta și de a reține investitorii este reprezentată de prețul scăzut la concesiuni. „Hectarul de pășune costă pentru panourile solare 300 de euro pe an. E o sumă nu foarte mare, dar noi când am stabilit această sumă în Consiliul Local, am luat în considerare că investiția pe un hectar este de în jur de 500.000 de euro, în condițiile în care noi o să luăm 1% din valoare ca și impozit, înseamnă din start 5.000 de euro pe an. Dacă avem concesionarea pe 49 de ani, înmulțit cu 5.000 de euro, vă dați seama ce înseamnă asta în venituri pentru noi. O asemenea politică nu poate decât să îi încurajeze pe investitori. Știu că în județul Hunedoara, un metru pătrat se concesionează cu 1 euro, vă dați seama cât este prețul pentru 10.000 mp. Oamenii, când aud, vin încoace, așa se explică cum, în câteva luni, avem patru contracte de concesionare separate, unii mai mici cu

trei hectare, alții cu șase hectare”, explică primarul.

Planuri pentru montarea panourilor solare există în mai multe localități din Timiș, însă nu s-au concretizat, cel puțin deocamdată. Groza precizează că nici acum nu există certitudini că firmele sunt serioase, acest lucru neputând fi verificat, dar reprezentanții firmelor cu care a discutat și-au exprimat dorința de a face aceste investiții din fonduri europene. Dacă în termen de doi ani, lucrarea nu demarează, banii pe concesiune nu se pierd, ba mai mult, pășunea poate fi folosită în continuare. „Se bazează pe accesarea de fonduri europene, dar dacă nu le vor obține și-au prezentat interesul să facă investiția și din fonduri proprii. Plecăm și de la premisa că 600-700 de hectare de pășune le-am ținut de 20 de ani de fără niciun rost și nu am încasat niciun leu pe ele. Mai punem în considerare că de la semnarea contractului până la începerea propriu-zisă a construcției, noi folosim în continuare pășunea, nu e îngredită, și în condițiile astea mergem mai departe ca și până acum. Sper ca la până la începutul anului viitor să vedem primele panouri, ale celor care vor să le facă din banii proprii. Nu ne va deranja foarte tare dacă nu vor mai face lucrarea, bănuții i-am încasat, noi terenul îl folosim și nu e o pagubă”, ne explică primarul.

Probleme de infrastructură

„Ce îi lipsește orașului?”, îl întrebăm pe primar. Lista este destul de lungă pentru un oraș unde se înghesuie investitorii, dar lucrurile se recuperează, pare să promită edilul-șef. „Cea mai

mare problemă cu care ne confruntăm sunt locuințele. Avem foarte multe cereri, dar nu sunt locuințe. Avem două scări de bloc ANL, ne-am înscris pentru încă o scară de bloc cu încă 20 de apartamente cu o cameră, poate la primăvară să înceapă lucrările. Avem un teren care am dori să îl punem la dispoziție pentru un investitor care ar dori să construiască blocuri, poate să facem un parteneriat public-privat. Sunt mulți tineri care nu au locuință și stau prin chirii. La infrastructură, orașul stă foarte prost, cu alimentarea de apă, canalizare, stația de epurare și drumuri. Am făcut un sondaj anul trecut și oamenii au spus că cele mai importante sunt drumurile și canalizarea. Costurile sunt foarte mari, nu vom reuși din bugetul local, dar am găsit o rezolvare pe două proiecte mari, de 20 milioane euro, pentru drumuri și reabilitare de trotuare. Anul trecut, în 31 martie, am depus proiectul la Ministerul Dezvoltării și anul acesta am primit răspuns că proiectul va fi finanțat, fiind eligibil. Am depus și proiectul tehnic zilele acestea și sperăm ca o mare parte din problemele cu drumurile să fie rezolvate. Discutăm de reabilitarea a peste 45 de km de trotuare. Pe partea de apă și canalizare, am intrat în asociere cu Aquatimul. În urmă cu 3 ani, nu s-a votat această asociere de către consilierii locali. În februarie deja a început Aquatimul să opereze și din prima tranșă de 100 milioane de euro care o primește județul, Sânnicolau Mare este prnis cu suma de 19,2 milioane euro, ceea ce înseamnă că vom reuși să rezolvăm problema stației de epurare, să se schimbe conductele de apă și să se facă și canalizarea”, a menționat Groza.

Orașul are și un ștrand cu potențial de dezvoltare, locația aparținând orașului, dar a fost închiriat unei firme care a făcut investiții. Ștrandul este scos la licitație, pentru un preț de 300.000 de euro. „Avem prevăzut ca perspectivă să construim un complex cu mai multe bazine, dar azi nu e prioritate. Acum lucrăm la canalizare, la asfaltări, mai avem drumuri de noroi, avem alte priorități acum. În viitor, dacă am găsi o sursă de finanțare de la UE sau la Guvern... Suntem înscrisi la Ministerul Dezvoltării pentru reabilitarea unui alt ștrand pe care îl avem, dar mai așteptăm. Avem pregătit un teren în centrul orașului și dacă am identifica investitori care ar dori să investească în acest proiect, am fi dispuși la un parteneriat public privat”, mai spune Groza.

Nu se fac disponibilizări

Guvernul a impus reduceri în rândul angajaților din administrațiile locale, 25% fiind procentul funcționarilor publici care ar trebui disponibilizați. La Sânnicolau însă nu se poate aplica această ordonanță, din simplul motiv că Primăria are un singur angajat: secretarul Consiliului Local. Restul angajaților sunt personal contractual. Situația este moștenită de la fostul primar, dar s-a dovedit a fi de mare folos în aceste condiții. Ba mai mult, la Sânnicolau Mare se pot face și angajări. „Nu ne afectează de-

continuare în pagina 12

urmare din pagina 11

cizia de disponibilizare a funcționarilor publici, din contră, după noua organigramă noi am putea angaja 10-15 persoane. Noi nu o să facem asta, deoarece cheltuielile cu personalul sunt cele mai mari în funcționarea Primăriei. Am evitat să angajăm excesiv, avem 40 de angajați acum, am auzit că sunt primării cu câte 80-90, nu cred că e normal. Sunt convins că tot ceea ce se spune cu scăderea cheltuielilor de personal în sistemul bugetar este real și trebuia făcut de multă vreme”, opinează primarul sânmicloșean.

La ordinea zilei pe plan național este și gradul de contractare a fondurilor europene, așa că acest subiect este abordat și în discuția cu Groza. Și din acest punct de vedere, orașul este la început, deoarece până în 2008 nu a existat preocupare pentru acest suspect. „Fonduri europene nu s-au accesat. În 2008 nu exista niciun funcționar care să se ocupe cu așa ceva, dar s-au angajat imediat doi funcționari care doar urmăresc sursele de finanțare, ei sunt veriga între primărie și firmele de consultanță care scriu aceste proiecte. Ne putem lăuda cu multe proiecte depuse, pentru reabilitarea sălii de sport, a casei de cultură, pentru o sală de sport nouă, bazin acoperit, avem un proiect depus la mediu pentru 10 miliarde de lei vechi pentru reabilitare parc de odihnă din oraș, la ANL s-a depus pentru locuințe, pentru izolare termică la blocuri. Avem 7 miliarde lei vechi pentru prima etapă de reabilitare primii. Suntem cu multe proiecte în faza de a aștepta să obținem finanțare”, precizează Dănuț Groza.

Facilități pentru pensionari

Unul din motivele de mândrie pentru primar este asociația pensionarilor sânmicloșeni. „Deși e an de criză le-am mai îndulcit viața, prin crearea de facilități pentru ei. Avem anual întâlniri de Paște și de Crăciun, o excursie gratuită pentru ei, am adus medic, stomatolog, oftalmolog, pentru consultații gratuite și ochelari în rate, am făcut abonamente gratuite la toți pensionarii la strand”, spune Groza. O colaborare foarte bună este cu Asociația Crescătorilor de Iepuri și Găini, președintele asociației fiind numit la nivel național președinte la asociația de iepuri, organizație care a fost înscrisă în registrul asociațiilor din Europa. De altfel, în noiembrie, la Sânnicolau Mare se va organiza concursul național de porumbei, iepuri și găini. „Sunt mulțumit și ne mișcăm destul de bine ținând cont de contextul în care ne mișcăm”, este concluzia primarului.

■ Alina SABOU

Își vor tezaurul înapoi acasă!

Primarii din orașul Sânnicolau Mare, Dănuț Groza, respectiv din comuna Dudeștii Vechi, Gheorghe Nacov, și directorul Muzeului Banatului din Timișoara, Dan Leopold Ciobotar, au fost de curând la Sofia, pentru a face demersurile necesare de copiere a copiilor celebrului și valorosului tezaur descoperit în zonă în urmă cu peste două secole. Discuțiile de la Muzeul Național din Sofia au dat roade, deoarece se vor face primii pași pentru ca bogăția Sânnicolaului să fie adusă acasă, în Banat, măcar ca și copii ale copiilor. Adevărata comoară se află la Viena, la Muzeul de Istoria Artelor, și oficialii de la Timișoara nu au reușit să o aducă acasă și nu se permite nici măcar să se facă niște copii după cele 23 de piese din aur. Reproduse ale acestora se află însă la Sofia, la muzeul amintit și se vor putea face copii acolo. Nu în acest an însă, deoarece banii alocați de Consiliul Local Sânnicolau Mare – 800 de milioane de lei vechi –, trebuie să fie folosiți în alte părți, mai necesare pentru dezvoltarea orașului.

„Cei de la Viena nu ne dau voie nici măcar să facem o copie, recuperarea originalului este imposibilă. Tezaurul este un reper important din punct de vedere cultural pentru oraș. Dorim să facem o copie după copiile de la Sofia, am fost acolo, la muzeul național din Sofia. Sincer, probabil că anul acesta nu o să mai facem nimic, o să amânăm pe anul viitor, cu toate că banii îi avem prevăzuți. Este vorba de suma de 800 de milioane de lei vechi. Erau niște termene destul de lungi de execuție, s-a pus problema dacă o să avem dreptul să le expunem, dar s-a deblocat și problema aceasta. Vom amâna pe anul viitor. Toate piesele vor fi copiate. Noi am fi noi proprietari, pentru totdeauna, la muzeu”, ne-a spus primarul Dănuț Groza.

Amfitrion în intermedierea dintre Muzeul Banatului, Sânnicolau Mare și oficialii de la Sofia s-a făcut cu sprijinul lui Gheorghe Nacov, primarul din Dudeștii Vechi. „Am fost la Sofia, am reușit să negociez niște copii ale tezaurului pentru Sânnicolau Mare și Muzeul Banatului. De fapt, este un tezaur de proveniență bulgară, cel mai probabil din prima jumătate a secolului IX, când Banatul ținea de primul țarat bulgar, înainte

de venirea ungarilor”, precizează primarul din Dudeștii Vechi. Acesta reamintește că tezaurul a fost descoperit pe terenul fraților Nakov. Ulterior, cei doi frați au fost înobilizați și au ajuns la familia nobiliară Nako, din zonă. „Mă bucur că am contribuit și eu și Uniunea Bulgarilor la aducerea acasă a tezaurului, care este o parte a Banatului. O singură condiție am pus, prietenește, ca prezentarea oficială a acestui tezaur să aibă loc la Muzeul Minorității Bulgare din Dudeștii Vechi, apoi va fi expus la Sânnicolau Mare”, adaugă primarul.

Tezaurul de la Sânnicolau Mare este compus din 23 de obiecte din aur, în greutate totală de peste 10 kilograme, provenind din perioada medievală timpurie. Este considerat unul dintre cele mai importante tezaure de la începutul evului me-

diu european. După descoperire și după recuperarea sa de către autoritățile vremii, a fost inclus în colecția Curții Imperiale austriece. Piesele tezaurului – cupe, căni, fructiere, pahare, potire etc. – sunt confecționate din aur cu o finețe variind între 12 și 22.

„Nu lăcomim la averea altuia, dar din cei al nostru, nici câtui negru sub unghie nu cedăm” – aceasta este deviza intelectualilor localității Sânnicolau Mare din perioada 1920 – 1940, când s-a încercat aducerea comorii la ea acasă. Piesele au fost descoperite în 3 iulie 1799. Descoperirea acestei comorii a avut un răsunet internațional, valoarea sa fiind estimată pe atunci la 3 milioane florini.

■ A.S.

OAMENI DE SEAMĂ

Deși în politica de azi e mai greu să răzbești în funcții înalte atunci când cariera ta se desfășoară într-un orașel de graniță, iată că la Jimbolia lucrurile stau parcă altfel. În primăvara acestui an, Conducerea Națională a UDMR l-a promovat pe consilierul local Takacs Mihai în funcția de Director la Ministerul Administrației și Internelor, la partea de Administrație a Mediului, prilej cu care în Buletinul Informativ al Primăriei apărut în luna iunie 2010, primarul orașului Jimbolia, dl Kaba Gabor, afirma: „Sperăm că în această poziție domnul Takacs să poată munci eficient în domeniul în care a fost promovat și să caute să ne ajute și pe noi, jimboliienii.”

Consiliul Local al orașului Jimbolia a fost completat cu următorul consilier din lista UDMR, dna Karancsi Gyorgyi Erszebet.

În rest, primarul Jimboliei îi așteaptă în continuare pe cei „trimiși” în toamna anului 2008 la București, în Parlament, să mai treacă și pe „acasă”, să vadă ce mai gândesc alegătorii: cu deputatul Caludiu Țaga primarul Kaba Gabor s-a văzut pînă acum doar de vreo patru-cinci ori, în timp ce pe senatorul Dorel Borza nu l-a mai văzut prin Jimbolia de la alegeri încoace.

■ C.T.

Întâlnirea Europeană a Tinerilor

Orașul Jimbolia a fost, în perioada 24 iulie - 3 august a.c., gazda „Întâlnirii Europene a Tinerilor”. Timp de 10 zile, un grup de 30 de tineri din Franța, Germania și România (Jimbolia), cu vârste între 14 și 18 ani, și-au împărtășit experiența în cadrul a trei ateliere de lucru: jurnalism și fotografie digitală, creație video și dans, fiind coordonați de specialiști în domeniu.

Ei au participat împreună la diferite activități: ateliere, activități de recreere, descoperirea regiunii și a euroregiunii Dunăre-Criș-Tisa – prin deplasări și în țările învecinate, dar și în Timișoara. Seara au fost organizate activități pentru descoperirea culturii diferitelor țări europene. Scopul atelierelor a fost de a construi împreună un proiect cultural care a fost prezentat unui larg public la finalul sejurului. Inițiativa organizării Întâlnirilor Europene de Tineret a aparținut Casei Tineretului și a Culturii din localitatea Verneuil sur Avre din Normandia, Franța, care a găzduit anul 2006 prima ediție, la care a invitat tineri din Jimbolia și din Germania. Jimbolia a fost pentru prima dată gazdă a acestei activități în anul 2007.

■ S.A.

KEBAB DE HATZFELD

Anul 1882. După furtunoasa adunare de constituire a primelor bresle meșteșugărești din Hatzfeld – așa cum se numea Jimbolia la acea vreme – maistorii șvabi gustă din bunătățile puse pe masă de neveste: krapfen (crofne), apfwelstrudel, krempitta, apfel im schlafrock sau vestitele mehlspeis. Asta după ce s-au înfruptat dintr-o tavă plină cu costiță de porc și crumpiri prăjiți la dobă, bunătăți însoțite de un compot de prune acrișor.

Iulie 2010, centrul orașului Jimbolia, către amiază... Călătorul aflat în trecere prin fostul Hatzfeld încearcă să-și astâmpere foamea și setea la fa(u)stfudăria „Mac F...”, aflată peste drum de Primărie. Meniul de bază e de-a dreptul oriental: shaorma și kebab,

neașteptate suveniruri din vremea Pașlăcului de la Timișoara. Două vânzătoare te privesc întrebător din spatele ghișeului. Comanzi o porție de kebab la chiflă. Una dintre doamne taie chifla în două, ia cu mâna un pumn de cartofi prăjiți și-l toarnă peste o jumătate de chiflă, apoi cu aceeași mână presară carne prăjită de pui peste cartofi. O întrebi dacă nu ar fi mai bine să folosească mănuși pentru pregătit kebabul. Răspusul e semeț-balcanic: dacă nu-ți convine, nu mănânci! Sigur că nu îți convine. Renunți la comandă, primești banii înapoi, și te repezi la covrigul cu susan rătăcit printre zierele cumpărate dis-de-dimineată...

■ C.T.

JIMBOLIA

Kaba Gábor: „Este o supărare a mea că organizăm activități culturale valoroase și foarte greu vine public”

„Nu avem șomaj în Jimbolia”, ne spune primarul orașului, Kaba Gábor, în discuția de jumătate de oră pe care am avut-o cu dânsul. O perioadă lungă pentru discuție, ne spun jimbolenii, căci primarul este mereu foarte ocupat, mereu pe drumuri și cu greu reușești să stai de vorbă cu el 5 minute, dar mite 30! În acest timp, edilul ne-a spus ce proiecte sunt în lucru pentru cetățenii orașului, cum vede trecerea spitalului în administrare locală, dar și ce părere are despre lipsa de interes pentru evenimentele culturale deosebite care se mai organizează în urbe.

– Aveți câteva proiecte mari în lucru. Despre ce este vorba?

– **Kaba Gábor:** Avem două proiecte care sunt spre finalizare, la începutul lunii august vor fi gata. Unul este stația de epurare a apei, care s-a inaugurat pe 1 iulie. Vorbim de un proiect Phare CES, în valoare totală de 9.030.000 lei, din care un milion de euro, din cei peste 2 milioane de euro, sunt asigurați de fonduri Phare, iar diferența a fost luată dintr-un împrumut bancar. Alt proiect este modernizarea căminului pentru persoane vârstnice, este un proiect din cadrul Programului Operațional Regional (POR, n.r.), axa 3.2, în valoare de 1.705.000 lei noi. Ele se vor finaliza la începutul lunii august. Mai avem un proiect integrat de dezvoltare urbană, în valoare de 6,8 milioane euro, plus TVA. În cadrul acestui proiect integrat avem patru module: modernizare străzi pe 12 km, înființare pistă de biciclete pe o distanță de peste 14 km, modernizarea iluminatului public, instalarea de echipamente de supraveghere pentru creșterea siguranței. Valoarea este de 23,6 milioane lei. Suntem în faza de prefinanțare, se lucrează la proiectul tehnic și avem termen până în 13 august 2010, după aceea se va semna finanțarea. În afară de acestea mai avem și alte proiecte depuse pe POR, cinci proiecte, din care la unul deja am primit răspuns că nu a fost eligibil. Era vorba de modernizarea centrului civic. Cel mai semnificativ din cele patru proiecte este reabilita-

re ambulatoriul spitalului. Mai avem celelalte străzi la modernizare, care nu au fost prinse în proiectul anterior, reabilitarea și modernizarea căminului de zi pentru copiii cu dizabilități și mai avem un proiect mare de creare a unui centru recreațional de odihnă și tratament în perimetrul lacurilor din Jimbolia, adică un spa. Avem și proiecte depuse în cadrul programelor transfrontaliere în cadrul programelor România – Serbia și România – Ungaria. Din fonduri neguvernamentale avem înființare de parc și modernizarea casei de cultură. Avem și probleme, pentru că ne stau investițiile școlare, o parte din bani s-au dat de la bugetul central, dar nu mai vine finanțarea acum.

– Într-o vreme, Jimbolia se lăuda cu șomaj zero. Cum este acum?

– **Kaba Gábor:** Nu avem șomaj nici acum, dar nu au apărut nici investiții noi în ultimii ani, pentru că nu s-a mai găsit forță de muncă.

– Ați preluat de curând spitalul local în administrare. Este o povară sau e un demers benefic pentru comunitate?

– **Kaba Gábor:** Nu vreau să o văd ca o povară. Cred că e mai bine pentru comunitate, pentru că vorbim de un spital cu rezultate economice foarte bune. Vorbim de unul din puținele spitale din țară care nu are datorii, e cu plățile la zi. S-au ocupat să aibă un sector

de gospodărire, unde își produc carnea de porc, pâinea, având 10 hectare de la primărie alocate pentru acest scop. Pentru Consiliul Local este o provocare, dar și pentru managementul spitalului. Vom prelungi mandatul managerului și vom organiza apoi concurs. Avem un manager foarte bun la conducerea spitalului și sper că vom putea continua tot cu el.

– Guvernul cere să se facă disponibilizări în administrație. Prefectura a trimis o organigramă în care trebuie să vă încadrați. Care este situația în Primăria Jimbolia?

– **Kaba Gábor:** Nu trebuie să dăm afară angajați: intrăm în schema prevăzută, ba chiar avem dreptul la încă opt funcționari pentru implementarea de proiecte europene. Chiar fără cele opt posturi suplimentare nu ar fi trebuit să facem disponibilizări.

– Ce lipsește orașului?

– **Kaba Gábor:** Un segment importat este cel al apei, lipsește rezolvarea sistemului de canalizare și epurare a apei uzate, lipsește o lizieră de pădure la Jimbolia, suntem în faza de a face demersurile pentru aceasta. Ar fi de mare folos dacă am face acest spa, dar în cadrul POR nu credem că vom fi selectați. Este vorba

despre un proiect în care se vor face bazine cu apă cu diferite facilități și pensiuni pe 12 hectare. Valoarea investiției ar fi de 39,4 milioane lei noi. Jumătate din sumă ar trebui asigurată de Consiliul Local. Mai trebuie să spun și că pentru jumătate de an este închisă și Casa de Cultură și asta ne creează oareșce probleme pentru evenimentele importante care sunt în oraș. Zilele orașului vor fi în 13, 14, 15 august, vom avea un program care să fie interesant pentru jimboleni, dar să coste mai puțin pentru că avem probleme de buget.

– Aveți la Jimbolia un festival cu tradiție, Jimbo Blues, care însă nu prea are spectatori. Unii posibili spectatori au acuzat lipsa de promovare...

– **Kaba Gábor:** Ne-am obișnuit cu scuzele că nu știau. Este o supărare a mea că de multe ori organizăm activități culturale valoroase și foarte greu vine public. Jimbolenii au o vorbă în situația asta: „Ne organizați activități culturale? Bine, organizați, noi nu venim!” Greu se poate rezolva situația, numai dacă aducem manele. Sunt singurele care au succes. Nu trebuie nicio promovare. Am avut o situație de aceasta, am organizat și deliberat nu ne-am ocupat de promovare și a fost sala plină.

Un muzeu unic în România

Muzeul Presei „Sever Bocu” din Jimbolia este o instituție unicat în România și o raritate în Europa. Muzeul este înființat în 2007, la sugestia poetului Petre Stoica, Primăria orașului Jimbolia fiind de un real ajutor în acest demers. Inițiativa a fost continuarea firească a experienței acumulate prin Fundația Culturală Româno-Germană „Petre Stoica”.

Muzeul Presei valorifică numeroase publicații aflate în colecția inițiatorului, dar și donațiile de gen care nu au întârziat să apară din toată țara, de peste hotare, dar și de la jurnaliștii din Timișoara. Printre exponate se remarcă și un bogat material fotografic, portrete și caricaturi ale oamenilor de presă executate de artiști celebri, documente legate de existența unor gazetari de notorietate, afișele destinate unor manifestări importante, reviste cu vechime, cărți de vizită ale unor personalități, cum a fost Mihai Eminescu. Inventarul său, încă în lucru, cuprinde publicații de pe actualul teritoriu al României, indiferent de limbă, precum și presa din diaspora. Componente ale unei tipografii vechi întregesc peisajul bogat al muzeului, la fel cum o face și cafeneaua dotată cu un pian, mașinile de scris vechi sau mirosul hârtiei tipografice.

În perioada 25 iunie-20 iulie, la Info-centrul Turistic din Timișoara, în colaborare cu Fundația Culturală Româno-Germană „Petre Stoica”, Muzeul Presei a deschis ex-

poziția „Banatul și promovarea turistică de altădată”, cuprinzând broșuri, pliante, note de călătorie de la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX. În prima jumătate a anului, muzeul a fost vizitat de peste 120 de persoane.

Curator al acestui stabiliment unicat este jurnalistul Vali Corduneanu, care a lucrat multă vreme la săptămânalul „Agenda”. Ghidul printr-ale istoriei presei bănățene, și nu numai, face naveta zilnic, cu trenul, de la Timișoara la Jimbolia și înapoi. Periodic, se întâlnește cu foștii săi colegi din presa locală pentru a recupera din arhivele fiecăruia. La această arhivă contribuie nu doar jurnaliști, ci și instituții, Centrul Cultural Francez donând o cantitate semnificativă de reviste, la finele lunii iulie. Muzeul are

o colaborare strânsă cu multe ziare și reviste din țară, care trimit spre Jimbolia fiecare număr al publicației. Donatori importanți sunt și Biblioteca „Astra” Sibiu, Biblioteca Arhiepiscopiei Ortodoxe Timișoara, Biblioteca Universitară „Eugen Todoran” Timișoara, Biblioteca Orășenească „Mihai Eminescu” Jimbolia, Episcopia Romano-Catolică Timișoara, Institutul de Cultură al Românilor din Voivodina, Memorialul Revoluției Timișoara, Radio Timișoara, Asociația Vestik etc. Lista donatorilor, precum și alte informații despre muzeu se pot găsi la adresa web <http://www.muzeulpresei.go.ro>.

Un primar între presă și scenă

Kaba Gábor a terminat, de curând, primul an de facultate de actorie, la Universitatea de Vest din Timișoara. Edilul ne-a mărturisit, în timp ce poza artistic pentru poza din ziar, că actoria a fost o pasiune mai veche de-a sa. O pasiune care se împletește și cu altele, totuși: plăcerea de a asculta muzică bună, dar și pasiunea pentru fenomenul jurnalistic. Înainte de a fi primar, Kaba a fost editor de presă, la „Observator de Jimbolia”, între anii 1995 – 2000. Apoi a devenit primar, iar din toamna anului trecut este și student. L-am întrebat cum le împacă pe toate și a mărturisit că este greu și că va trebui să ia niște decizii.

„Foarte greu le împac. Trebuie să iau o decizie dacă nu cumva îngheț școala. Am terminat primul an, am luat toate examenele, cu note mari, dar este destul de greu. Până la începerea anului II trebuie să mai stau să mă mai gândesc dacă renunț. Înainte de a fi primar între 1995 și 2000 am fost editorul ziarului local, „Observator de Jimbolia”. Între presă și actorie, am făcut o mică haltă la primărie”, ne spune edilul local.

„Observatorul de Jimbolia” devine, în martie 2002, „Noul observator”, dar în septembrie 2002 își încetează apariția. O încercare de a relua activitatea celor două publicații se materializează în apariția pentru scurt timp a publicației bilunare „Jimbolianul” (până în 2003). Unul dintre cei care a scris la ziarul unde editor era actualul primar a fost Marcel Tolcea, profesor universitar, acum director al Muzeului de Artă din Timișoara.

Români pentru români

Alegerile Consiliilor Românilor în Serbia

În urma finalizării acțiunii de numărare a voturilor obținute de cei intrați în competiție, duminică, 6 iunie 2010, pentru constituirea unui nou Consiliu al Minorității Naționale Române cu sediul la Novi Sad, pe primul loc, cu 48,29% din sufragiile celor prezenți la urne (54,36% din 17430 înscrisi pe listele electorale), s-a situat Unitatea românească pentru un viitor european, cap de listă Daniel Petrovici, ministrul agriculturii din Provincia Autonomă Voivodina. Pe următoarele locuri, în ordinea preferințelor electoratului, s-au numărat: Comunitatea Românilor din Serbia - 16,25%, Asociația Unirea - 15,64%, Români independenți - 8,83%, Unirea românilor din Serbia - 7,28% și Unirea românilor - 3,71%. Conform datelor oficiale comunicate de Comisia Electorală Centrală din Belgrad, în regiunile istorice din sudul Dunării, Morava și Timoc, unde și-au exprimat dreptul la vot doar 45,35% din cei înscrisi pe listele electorale pentru Consiliul Minorității Naționale Rumâne, situația s-a prezentat astfel: 1. Comunitatea Vlahilor din Serbia - 29,21%, cap de listă Dr. Predrag Balășevici; 2. Vlahii pentru Serbia, Serbia pentru Vlahi - 27,65%; 3. Vlahii pentru o Serbie europeană - 12,97%; 4. Vlahii în Serbia europeană - 12,04%; 5. Uniunea vlahilor - 9,29%; 6. Vlahii în comuna Zajčear - 4,89%; 7. Vlahii în Serbia - 1,81%; 8. Lista pentru vlahii din Serbia - 1,13% și Vlahii autentici - 1,02%. Ținând seama de acele rezultate înregistrate în răsăritul Serbiei, în baza criteriilor impuse de reglementările în vigoare, majoritatea mandatelor în Consiliul Național al Minorității Naționale Rumâne vor fi revendicate de grupările clasate pe primele patru locuri. Analizii politici au considerat că viitorul va fi dominat de conflicte între formațiunile ce vor prelua conducerea celui forum important al românilor / vlahilor, deoarece au păreri divergente în ceea ce privește identitatea, cultura și spiritualitatea lor.

Cetățenii români pot călători în Serbia doar cu buletinul

Guvernul Serbiei a aprobat hotărârea ca din luna iunie 2010 cetățenii Uniunii Europene - între care sunt cetățenii români - dar și cei ai Elveției, Islandei și Norvegiei, să poată călători în Serbia doar cu cartea de identitate. Această decizie, în vigoare în prezent - și de care beneficiază oricare cetățean roman ce traversează granița în statul vecin - a fost pentru a demonstra că Serbia dorește integrarea europeană. Reciprocitatea încă nu este valabilă: cetățenii Serbiei pot intra în România ori în celelalte țări menționate doar cu pașaportul (însă fără viză dacă posedă versiunea pașaportului sârbesc cu cip).

Festival românesc în Serbia

În localitatea Jitkovița, situată în sudul Dunării, în Serbia, au avut loc în 10 - 11 iulie 2010 mai multe evenimente organizate de românii din Serbia. Sub genericul „Poezia - sufletul românilor”, la Jitkovița a avut loc în prima zi un spectacol de poezie românească. Pe scena improvizată în centrul localității au urcat poeți din Serbia și România, care au recitat versuri din cărți apărute în 2010 și lansate cu acel prilej. La eveniment au participat protopopul de Dacia Ripensis din Mălăinița, Boian Alexandrovici și Dr. Predrag Balășevici, președintele Partidului Democrat al Rumânilor din Serbia, care au rostit cuvinte dedicate înaintașilor. La început a fost slujit parastasul soldaților din localitate, pieriți în războaie pentru libertate. Parastasul a fost slujit de către părintele Boian Aleksandrovici, protopop al Daciei Ripensis, părintele Octavian Blaj din Covăsânt și părintele protosinghel Ștefan Lupșici din Banatul Sârbesc. În continuare, părintele protopop Boian a ținut un cuvânt de învățătură, după care a avut loc programul cultural folcloric la care au participat mai multe grupuri românești din Serbia, România și Bulgaria. Pe lângă românii din zonă, la acea manifestație au fost prezenți și reprezentanții Ambasadei României din Serbia.

Tot la Jitkovița s-a desfășurat și campionatul național „Cea mai bună mămăligă”, organizat de Inițiativa Culturală a Românilor din Serbia de Răsărit și Societatea de Limbă Română din Voivodina, care a reunit maestri bucătari din nouă localități cu populație majoritară românească din răsăritul Serbiei. Un juriu al cărui președinte a fost renumitul rapsod popular din Timoc, Stanișa Păunovici, a acordat premii celor mai buni făcători de mămăligă: Draghi Mucici din localitatea Snegotin, Zvonimir Petrovici și Ivan Dusici din localitatea Ceșleva Bara. „Am vrut prin această competiție să dovedim că românii nu și-au pierdut indeletnicirile casnice. De asemenea, am intenționat să arătăm românilor veniți din satele românești să participe la această întrecere că bucătăria românească nu și-a abandonat tradițiile”, a precizat domnul Lucian Marina, președintele Societății de Limbă Română din Voivodina. Participanții la concurs au împărțit mămăligă și brânză tuturor celor care au dorit să afle dacă juriul a apreciat corect eforturile celor care s-au întrecut în pregătirea mămăligii. În continuarea acelei competiții a mai avut loc și o întrecere sub genericul „Cea mai gustoasă brânză”, la care au participat crescători de animale din Plasa Golumbăț.

Cea de-a patra ediție a festivalului de folclor „Joc românesc” a debutat tot atunci; au participat peste 1000 de români din 20 de localități din zonele din sudul Dunării, Timoc și Morava, sub patronajul Consiliului Minorității Naționale Române și Consiliului Național al Minorității Rumâne. „Pe scenă timp de 2 zile au evoluat 20 de ansambluri folclorice, rapsozi populari, tarafuri și artiști vocali și instrumentiști din zeci de localități din România, Serbia și Bulgaria”, a declarat domnul Lucian Marina, președintele Societății de Limbă Română din Voivodina. În opinia sa, respectiva manifestație românească de prestigiu a comunității românești din Serbia reprezintă o șansă pentru românii din aceste zone, în efortul lor de a-și păstra identitatea și de a-și conserva tradițiile și obiceiurile. La rândul său, președintele Inițiativei Culturale a Românilor din Răsăritul Serbiei, domnul Ivîța Glișici, a arătat că festivalul confirmă faptul că românii nu au granițe între ei când este vorba de respectarea patrimoniului național cultural folcloric. „Românii din cele aproape 200 de localități cu populație majoritar românească din Serbia au supravie-

țuit prin istorie tocmai datorită cântecului și jocului popular”, a afirmat Glișici. În același context, dansul a mai arătat că festivalul „Joc românesc” este un pretext pentru ca o parte din români să-și etaleze portul popular specific minorității din care fac parte. Doua zi, în cadrul festivalului, au avut loc și două concursuri: „Românca - Miss Serbia” și „Românca - Miss Festival”.

Un colocviu despre folclorul românilor a avut loc la închiderea evenimentului, în localitatea românească Jitkovița, situată în sudul Dunării, Serbia. Organizată de Societatea de Limbă Română din Voivodina și Inițiativa Culturală a Românilor din Serbia de Răsărit, manifestația s-a bucurat de prezența unor profesori și oameni de cultură din Serbia, România și Bulgaria. La deschiderea evenimentului, președintele Lucian Marina a scos în evidență importanța unui asemenea demers, primul de acest fel în regiune, care și-a propus să contribuie decisiv la conservarea tezaurului popular românesc, la înlăturarea unor obstacole de minimalizare a acestuia în ceea ce privește eforturile minorității românești de a-și proteja identitatea.

„Acțiunea noastră vrea să încurajeze în primul rând cooperarea interculturală transfrontalieră între entități specializate în acest domeniu iar în al doilea rând să le cream oamenilor cadrul de manifestare a vocației lor de a păstra nealterat materialul folcloric bogat, moștenit din străbuni”, a precizat dansul. În cadrul colocviului, domnul Mihai Blaj a vorbit despre tradițiile pe cale de dispariție din Banatul Sârbesc și Banatul Românesc, această situație datorându-se în special importului de cântece, dansuri și obiceiuri din alte zone ale lumii, promovate de diferiți negustori ambulanti au-

tohtoni, dezinteresati de propria lor cultură. La rândul său, domnul Stanișa Păunovici, renumit cântăreț de muzică populară din Timoc, a arătat că românii dispun de un cântec românesc inegalabil în Europa, care vorbește despre durerile, bucuriile, țarina și viața oamenilor, ce au supraviețuit prin vicisitudinile istoriei tocmai așa. „Și la bine și la rău românii au cântat. De aceea în toate satele românești cântecul și dansul românesc sunt respectate cu sfințenie și transmise oral din tată în fiu, întrucât în răsăritul Serbiei nu există instituții de stat sau private care să aibă drept obiectiv perpetuarea obiceiurilor și tradițiilor românești”, a afirmat Păunovici. În același context, Mile Păunovici din Negotin a fost de părere că rapsozii populari întâlniți prin majoritatea celor 200 localități cu populație românească sunt posesorii unor cântece străvechi, care ar trebui salvate prin tipărirea lor în cărți, astfel încât și generațiile tinere să le învețe și să le ducă mai departe. Un punct de vedere asemănător l-a avut și domnul Viorel Dolha, un bun cunoscător al fenomenului cultural din Timoc, care a considerat că autenticitatea folclorului românesc, în pofida dezinteresului administrațiilor publice, nu poate fi afectată de manele sau de renunțarea la tradițiile serbărești ori concursuri folclorice. „Organizațiilor neguvernamentale culturale din zonele transfrontaliere, radioului și televiziunii le revin obligația de a promova etnosul popular românesc. Românii, indiferent unde ar trăi ei, au dreptul la patrimoniul lor cultural, atât pentru păstrarea ființei, cât și pentru renașterea lor națională”, a concluzionat Dolha. Idei la fel de interesante în dezbaterile despre folclorul românesc de la Jitkovița au mai avut: Ionel Stoichin din Novi Sad, Iasmina și Ivîța Glișici din Jitkovița, Ionel Ghiaur și Siminica Lațcu din Reșița, Ștefan Lupșici din Deliblata.

Apel pentru ajutorarea bisericii românești

Protopopiatul Dacia Ripensis, cu sediul în Mălăinița, plasa Negotin, Serbia, transmite: „Iubiți frați și surori întru Hristos și oameni binevoitori, lângă prima bisericuță românească din Mălăinița - Valea Timocului - Serbia, în care se slujește în limba română, limba maternă a românilor din Timoc, prima dată după aproape 200 de ani, am început să construim o clădire care este necesară pentru funcționarea acestei biserici. Anul trecut s-a început și s-a terminat cu lucrările la fundație. În acest an ar trebui să continuăm cu lucrările dar problema este că nu avem finanțare. Pe această cale ru-

găm pe toți oamenii bunăvoitori din întreagă lume să ne sprijine și să ne ajute (care cu cât poate) ca să putem continua cu lucrarea la această clădire care cu voia bunului Dumnezeu și binecuvântarea Patriarhiei noastre, Patriarhia Ortodoxă Română, va fi transformată în mănăstire. Conturile parohiei noastre sunt următoarele: ALPHA BANK SRBIJA A.D., RUMUNSKA PRAVOSLAVNA PAROHIIJA MALAJNICA BB, 19303 STUBIK, IBAN RS35180713121003237333, SWIFT JUBARSBGXXX. Dumnezeu să vă binecuvinteze!”

DUDEȘTII VECHI

Lipsește solidaritatea pe timp de criză, crede primarul Gheorghe Nacov

Comuna Dudeștii Vechi este un Jurassic Park pentru etnologii și filologii bulgari, pentru că în comuna timișeană unde sunt cei mai mulți bulgari din țară sunt conservate unele obiceiuri și dialectul de peste 300 de ani. „E ca și când v-ați întâlni cu un român de 300 de ani și ar vorbi în graiul lui de atunci”, ne spune primarul Gheorghe Nacov atunci când vorbim despre comuna pe care o conduce din 2004 încoace. Nacov a făcut Facultatea de Drept și masteratul la Sofia, la fel ca și soția sa, familia având și cetățenie bulgară. După șapte ani petrecuți acolo, deși a avut oferte tentante, s-au întors acasă. „Fiecare piatră trebuie să atârne pe locul ei și aici e locul nostru. Ne-am întors și din 2004 sunt primar în comuna mea, nu știu pentru cât timp, dar îmi place să cred că am schimbat ceva”, ne spune primarul. Ce a schimbat se știe printre locuitorii comunei, ce se schimbă am aflat în urma discuției avute cu dânsul.

Viitor consul onorific?

În localitatea Dudeștii Vechi, 75 la sută din populație este de etnie bulgară. Tradițiile sunt păstrate cu sfințenie, iar comunitatea – cea mai mare din România – este cunoscută și apreciată și în țara-mamă. Gheorghe Nacov ne spune pe scurt istoria poporului și a comunei sale: „Suntem urmașii unor revoluționari, din grupa minoritarilor catolici, bulgarii fiind un popor ortodox. Pe acest motiv am venit aici (în Banat, n.r.), am plecat de acolo ca și bulgari catolici, am umblat prin Banat. Este o pseudo-teorie că Maria Tereza ne-a adus aici și ne-a făcut catolici. E o prostie mare, pentru că Maria Tereza a adus atunci și români, pe care nu i-a făcut catolici. Istoria noastră este destul de bine studiată, se descrie inclusiv traseul din satele noastre, din Bulgaria și cât a durat, locurile de popas, suntem printre primii coloniști de după eliberarea Banatului. Banatul s-a eliberat în 1716, noi suntem aici din 1738. Să nu uităm de Carol Telbitz, un bulgar, cel mai mare primar al Timișoarei. Este bulgar din Dudeștii Vechi și a fost 29 de ani primar, de la 31 de ani, până la 60 de ani. Avem relații foarte strânse cu Bulgaria, chiar săptămâna trecută am fost la Sofia și la Plovdiv, este iminentă deschiderea unui Consulat Onorific al Bulgariei la Timișoara, care va funcționa în sediul Uniunii Bulgarilor din Banat din Piața Unirii”, ne reade în actualitate primarul.

Motivația deschiderii unei reprezentanțe onorifice este simplă: sunt destui cetățeni bulgari în Timiș, iar schimbul de mărfuri dintre Bulgaria și România a crescut de opt ori în ultimii ani. Cel mai probabil, anul 2011 va prinde acest consulat în funcțiune, cu primarul din Dudeștii Vechi drept consul onorific. „Din câte știu, sunt unica propunere pentru ocuparea acestui post. Acest lucru m-ar onora. Este o funcție onorifică, nu voi fi remunerat. Sunt destule firme care lucrează cu români sau bulgari, chiar dacă nu sunt firme deschise aici sau acolo, sigur se va îndrepta acest lucru”, spune primarul.

În același context ne precizează că se do-

rește revenirea la numele vechi al comunei – Beșenova Veche. „Am discutat în Consiliul Local acest aspect, am făcut și o întâlnire cu oamenii, dar așteptăm un moment favorabil, nu este un moment potrivit, pe timp de criză, să ne ocupăm de amănunte. Dacă totul este în regulă, la anul vom face un referendum local privind revenirea la numele vechi, cea de Beșenova Veche. Actuala denumire, Dudeștii Vechi, este dată de comuniști în 1965 și nu înseamnă absolut nimic”, motivează Nacov.

Greutățile austerității

Tradițiile păstrate și dialectul vechi de peste trei secole nu îi apără însă pe oameni de cele lumești, la ordinea zilei: criză, disponibilizări, fonduri europene, justiție, haos, amenzi... Sunt greutățile iminente în aceste vremuri. „La primărie am făcut disponibilizări, va trebui să ne încadrăm în numărul de posturi. Majoritatea Consiliilor Locale au firme proprii cu care execută lucrările edilitare, noi nu am avut, o să înființăm acum. Noi lucram cu angajați ai primăriei la spații verzi sau lucrări la drumuri, va trebui să înființăm o firmă unde va trebui să transferăm acești angajați în așa fel încât să fim și în legalitate și să ne facem și treaba. 16 oameni vor fi disponibilizați, din 40 câți avem acum. Am încercat să afectez cât mai puțin activitatea primăriei și angajații. Prioritari au fost cei care erau aproape de pensie. Am tăiat din muncitorii de la extra-bugetare, în ceea ce privește funcționarii publici și personal din administrație nu am avut surplus de posturi. Avem de făcut situații și în cruce și în orizontală și pe verticală pentru care putem fi amendați, dar reducerile ne vin permanent. Acum am aflat că se reduc cotele defalcate din TVA din trimestrul 3 în IV, iar în trimestrul III se fac cele mai multe lucrări. Un plus e că ni s-au alocat 300.000 de lei anul acesta, prin hotărâre de Guvern, pentru reabilitarea parțială a trei poduri din comună care sunt în stare deplorabilă. Le vom cârpi cumva, urmând ca pe viitor să mai primim pentru o reabilitare totală sau să dăm din bugetul propriu câte puțin. Din păcate, este haos, aceasta este situația. Eu cred că lipsește solidaritatea pe timp de criză, lipsește înțelegerea, ca să nu îi spunem pace socială și politică. Asta se reflectă asupra populației, iar oamenii de plâng cel mai des primarului, pe umerii lui apasă destul de multe. Avem foarte multe răspunderi, legea spune că răspunde administrația locală de toate fondurile. Anul trecut mi s-au promis bani pentru închiderea gropilor de gunoi, dar am suportat integral noi, am introdus sistemul acesta de colectare pentru care oamenii plătesc, dar este foarte greu să se obișnuiască, mulți aruncă în continuare la fostele gropi, curățăm periodic. Primarul este cel amendat. Primar căruia i se reduce numărul de angajați, care ar putea asigura ordinea. Sunt multe situații care vin direct pe umerii noștri. România și-a asumat destule obligații, în 2007, în vederea aderării, au fost adoptate multe acte normative, fără să fim pregătiți să le punem în aplicare. Atunci soluția

cea mai simplă a fost să răspundă administrația locală. Dar nu se primesc fonduri pentru a se putea pune în practică tot ceea ce se cere. Dacă le avem, suferă alte sectoare are vieții publice. Am închis gropile, ceea ce înseamnă că nu am avut bani să repar drumurile. Tăiem de aici să punem dincolo, dacă am făcut în alte parte mă amendează că nu am făcut în altă parte, nimeni nu te întreabă dacă ai sau nu”, afirmă primarul din Dudeștii Vechi.

Locurile de muncă salvează și istoria

Bulgarii din comună nu au plecat așa cum au făcut reprezentanții altor etnii. Ei au rămas la Dudeștii Vechi și pentru că au avut locuri de muncă, iar acest fapt se datorează investitorilor care s-au stabilit aproape de comună, în orașul Sânnicolau Mare, și care au asigurat naveta. „Având firmele la Sânnicolau Mare acestea înghit destulă forță de muncă și nu suntem direct afectați de șomaj. Suntem cea mai mare de localitate de bulgari din țară, iar acest lucru este benefic și pentru păstrarea noastră ca identitate națională, culturală, religioasă. Oamenii, având loc de muncă, este aproape, fac naveta, înseamnă că rămân în localitate. Dacă ar fi mers în alte părți ar fi scăzut populația, nu s-ar mai fi păs-

precizează edilul. Fiindcă vine vorba de bani, primarul se arată nemulțumit că obținerea de fonduri europene este greoaie și trebuie făcute multe proiecte, care riscă să rămână doar în dulap. Din păcate, fără acestea și, implicit, fără banii cheltuiți pe studii, nu se pot demara alte proiecte. „Aruncăm bani pe fereastră și ținem studiile în dulap. Să nu fi în pielea unui primar. Dacă nu pregătești niciun proiect, nu ai nicio posibilitate să faci un proiect de anvergură pentru comuna ta din fonduri proprii. Dacă reușești să accesezi un fond european, cum se spune în limbajul de zi cu zi, «te-ai scos». Dacă ai băgat o grămadă de bani în studii și proiecte și nu ai câștigat niciun proiect, iar banii aceia puteai să îi bagi pe străzi, în trotuare, care se văd imediat, tu, ca primar, câștigi din punct de vedere electoral. Lumea vrea în primul rând să îi fie făcut drumul în fața casei, nu va înțelege la fel că i se va face și șosea și canalizare. Ca primari responsabili, majoritatea cred că au ales calea depunerii de proiecte, altfel îți condamni comuna la stand by și asta nu este bine. Totuși, este foarte rău pentru că foarte puțini primari au prins proiecte. Nu poți să le explici oamenilor și nici nu sunt datori să înțeleagă aceste raționamente. Mi-au făcut drumul sau nu? Ești primar bun sau ești primar rău? Așa gândește lumea și cred că are dreptate. Statul român ar fi trebui să gândească altfel aceste lu-

trat tradițiile, iar casele rămase libere de la bulgari ar fi fost ocupate de alte naționalități. Aș fi preferat să fie locuri de muncă pe teritoriul comunei mele, dar este bine și așa, pentru că noi nu avem infrastructura necesară să primim investitori mari, atâta timp cât Sânnicolau Mare oferă anumite utilități. Ne punem speranțe și în parcul industrial de la triplex, avem și două posibilități de trecere a frontierei, la Valcani și Beba Veche, să sperăm că vom avea și căi spre Serbia deschise. Vine Schengen-ul, noi avem graniță cu Ungaria și lucrul acesta nu știu ce repercursiuni negative sau pozitive vor fi”, menționează Nacov.

Reprezentanții localităților vecine din România și de peste graniță discută deja despre căile de acces mai scurte pe care le vor avea de anul viitor, partenerii de dialog fiind cei patru primari din localitățile de frontieră: Kubekhaza, Beba Veche, Kiszombor și Dudeștii Vechi. „Să sperăm că desființarea aceasta a granițelor va ajuta populația de ambele părți. Pentru a face aceste drumuri ne-ar trebui însă și bani. Să sperăm că putem obține și niște fonduri”,

cruri, primarii să nu fie atât de amendați, pentru orice. Munca noastră este afectată de aceste lucruri”, mai zice primarul.

Proiectele depuse pe fonduri europene se referă la reabilitarea căminului cultural, asfaltarea a 6 km de drum, schimbarea rețelei de apă în Cheglevici și un after-school la Dudeștii. S-a mai depus un proiect pentru realizarea a 10 km de drum de exploatare, pe un segment ce unește Cheglevici cu drumul național, care merge foarte aproape de Cenad și de vamă. Al doilea segment este un fel de centură pentru Dudești, care să scoată traficul greu din localitate. Primul proiect a obținut la jurizare 60 de puncte, insuficient pentru a fi declarat câștigător, așa că s-a făcut contestație. „Nu sunt de acord cu modul în care se face evaluarea, cu ghidul solicitantului, se aruncă răspunderea de pe o guvernare pe altă, în politică se face asta, dar în administrație nu e normal, însă actul politic se prelungește și în administrație la noi, ceea ce nu este benefic, o spun cu toată răspunderea”, precizează Nacov.

Proiectele DKMT prezentate în cadrul Adunării Generale

Cu ocazia zilelor DKMT organizate la sfârșitul lunii mai 2010, a avut loc și ședința Adunării Generale a Cooperării Regionale Dunăre-Criș-Mureș-Tisa la castelul Nako din Sănnicolau Mare. În cadrul ședinței la care au participat reprezentanții autorităților județene membre DKMT, s-a prezentat raportul de activitate al Agenției de Dezvoltare a Euroregiunii DKMT, s-a hotărât extinderea și intensificarea cooperării transfrontaliere în domeniul turismului și s-a aprobat retragerea a doi membri ai cooperării: orașul Békéscsaba și Consiliul Județean Hunedoara.

În ultimul an Agenția de Dezvoltare a DKMT a pregătit în total nouă cereri de finanțare pentru următoarele programe europene: programele de cooperare transfrontalieră HU-RO și HU-SE 2007-2013, ESPON, Grundtvig și un fond al Direcției de Mediu din cadrul Comisiei Europene. În regiunile de frontieră ale țărilor vestice din Uniunea Europeană crearea de itinerarii turistice tematice și valorificarea în acest mod a destinațiilor turistice, constituie, de ani de zile, metode funcționale de dezvoltare a turismului. Euroregiunea DKMT a realizat deja un proiect turistic în cadrul programului INTERREG IIIA, prin care s-au elaborat 4 trasee tematice (HU-RO-SCG 1/306). Pe parcursul implementării proiectului a devenit evidentă faptul că potențialul turistic al Euroregiunii depășește limitele trasate de cele 4 trasee stabilite, există posibilitate pentru crearea de alte itinerarii care ar spori numărul de turiști și ar contribui la întărirea coeziunii economice și sociale.

Proiectele elaborate în domeniul turismului au ca scop completarea itinerariilor turistice realizate în anii trecuți cu noi tematici caracteristice pentru euroregiune: monumente și situri istorice, itinerariul vinului, în special al vinului cadarca, care este o marcă înregistrată a Euroregiunii, drumul berii și al țuicii sau răchiei, completat cu un itinerariu culinar care să pună în evidență oferta gastronomică foarte bogată a Euroregiunii.

Adunarea Generală a DKMT a hotărât și elaborarea unei strategii de marketing care va avea rolul de a pune în evidență

rezultatele proiectelor turistice implementate. Lipsa unei linii ferate care să traverseze Euroregiunea DKMT este o problemă majoră nu numai din punct de vedere al transportului de persoane, ci și pentru transportul de marfă, cu efecte negative pentru viața economică și socială. Călătoria pe calea ferată între orașele din Euroregiune durează o perioadă foarte îndelungată, iar serviciile lasă de dorit. Legătura dintre Szeged și Subotica, pe o distanță de aproximativ 40 km se poate parcurge doar în 2 ore, iar între Timișoara și Szeged distanța de aproximativ 120 km se poate parcurge doar în 5 ore.

Linia transversală Szeged-Timișoara-Röszke-Horgoș-Subotica-Csikéria-Bácsalmás-Baja făcând parte din legătura principală Fiume (Rijeka) – Constanța ar asigura conexiunea pe uscat între cele mai mari porturi ale Mării Adriatice și ale Mării Negre, oferind astfel posibilitatea ca traficul de marfă să se desfășoare pe cale ferată în loc de calea rutieră aglomerată.

Prin două proiecte finanțate din programele de cooperare transfrontalieră Agenția de Dezvoltare a DKMT va finanța studii de fezabilitate pentru realizarea acestei linii de cale ferată. Proiectul are în vedere conectarea zonelor de frontieră nu numai din punct de vedere al accesibilității dar și din punct de vedere geografic. Dezavantajele datorate caracterului periferic al zonelor de frontieră se reflectă și în privința mijloacelor de transport. Conectarea zonelor de frontieră din punct de vedere al transportului va genera efecte semnificative de sinergie și în privința relațiilor economice și sociale.

Realizarea căii ferate va contribui la dezvoltarea economică a regiunii deoarece de-a lungul traseului de transport se vor putea înființa unități economice de servicii și logistice. Prin intensificarea călătoriilor de persoane se vor întări legăturile culturale și cele din domeniul educației pe ambele părți ale graniței deoarece se va deschide posibilitatea de a participa la spectacolele și evenimentele organizate în țara vecină.

În domeniul mass-mediei DKMT în parteneriat cu Institutul Intercultural din Timișoara a elaborat un proiect (ERNA

– EuroRegional News Aggregator) pentru dezvoltarea unei agenții de știri care să furnizeze informații de interes euroregional în patru limbi: română, maghiară, sârbă, engleză.

În perioada 2006-2008 Agenția de Dezvoltare a Euroregiunii DKMT, în cadrul Programului INTERREG III/A, a implementat un proiect care a avut ca scop înființarea unei echipe de intervenție pentru gestionarea comună a problemelor legate de inundații în regiunea de frontieră. Ca rezultat al proiectului s-a creat echipa de intervenție DKMT Rescue Team și au fost achiziționate echipamentele de bază necesare funcționării acesteia. Pentru dezvoltarea abilității echipei de intervenție a Euroregiunii DKMT (prin cursuri de formare și exerciții de simulare) și completarea dotării sale prin achiziționarea de echipamente și aparatură tehnică necesare identificării poluării și a pericolelor biologice și chimice care apar în urma inundațiilor, precum și pentru a pregăti responsabilii cu protecția civilă din cadrul consiliilor locale, și, nu în ultimul rând, pentru a pregăti tânără generație cu privire la măsurile de prevenire și apărare în caz de situații de urgență au fost pregătite trei proiecte, dintre care unul a obținut finanțare, unul este sub evaluare iar unul este în curs de elaborare.

Alături de un consorțiu european Agenția de Dezvoltare a DKMT participă la programul Grundtvig, al cărui scop este ca, prin activități de cooperare la nivel european, să sprijine constituirea unei rețele europene de educație continuă. Prin acest program studentul adult devine membru activ cu drepturi depline în cadrul societății, își lărgeste cunoștințele despre alte culturi, își îmbunătățește calitatea vieții și șansele de a se descurca pe piața forței de muncă.

În calitate de partener al AEBR, AD a DKMT a depus cerere și a obținut finanțare în cadrul programului ESPON 2013, intitulat „Valorificarea rezultatelor cercetării aplicate ESPON în dezvoltarea și planificarea teritorială transfrontalieră – ULYSSES”. Scopul proiectului este crearea unei rețele de specialiști în dezvoltare teritorială, în anumite regiuni frontaliere din Europa, care au experiență în realizarea unor strategii și proiecte de dezvoltare teritorială și doresc/vor să facă schimb de experiență. Se vor elabora și diferite studii de analiză care vor constitui sprijin nu numai pentru cooperările transfrontaliere, dar și pentru organele decizionale ale UE în privința programelor viitoare.

■ Éva Fenyvesi

SĂRBĂTOARE LA MOSCOPOLE

Comunitatea internațională a Aromânilor sărbătorește la mijlocul lunii august în vechea capitală a machedonilor de la Moscopole, în Republica Albania, marea întâlnire a aromânilor de pretutindeni, eveniment la care se preconizează că vor participa peste 50.000 de frați machedoromâni, întru slava așezării care în secolul al XVII-a era cel mai mare oraș din Balcani și centru cultural și comercial al aromânilor, aici apărând prima tipografie din Balcani. La eveniment vor fi prezenți, ca invitați de onoare, reprezentanți ai Institutului Intercultural din Timișoara, ai Consiliului Județean Timiș și ai Federației Românilor din Serbia.

Pentru bănațeni, istoria vechii așezări Moscopole (azi locuită de doar 800 de aromâni și 200 de albanezi) are o semnificație aparte. Aici s-a născut Simon Sina, unul dintre cei mai bogați oameni din Imperiul habsburgic, considerat pentru darurile pe care le-a făcut statului elen „everget”-binefăcător al Națiunii Elene, pe cheltuiala sa fiind construită Academia din Atena. Fiul său, Georg Simeon Sina, a devenit baron de Hodoș și Chizdia (Coșarii de azi) în urma cumpărării acestor moșii la anul 1818.

Tot din Moscopole a venit și o ramură a familiei Mocioni (Moceanu, Muciană), parte a valului de familii macedoromâne care s-a așezat în Ungaria, la Viena sau la Pesta în secolul al XVIII-lea. Marea majoritate a acestor familii aromâne au fost asimilate cultural și religios nobilimii maghiare, dar familia Mocioni a fost printre puținele care a făcut excepție și și-a păstrat caracterul ortodox și românesc. În 1747 a venit din Macedonia în Ungaria preotul Constantin Mocioni (numit și Popovici) care a avut cinci fii. Ajunși în timp mari negustori la Buda, au făcut avere și au primit titluri nobiliare. Unul dintre cei cinci fii, Andrei, a întemeiat linia de Foeni, după ce a obținut domeniul de la Foeni în anul 1780.

Alte familii de aromâni faimoase care au marcat istoria secolului al XVIII-lea, în Banat, au fost cea a negustorului Macri la Timișoara (Casa cu Atlanți), Naco la Sănnicolau Mare (Conacul Nako). În prezent, cea mai puternică comunitate de „machidoni” din Banat este considerată cea de la Dudeștii Noi (Besenova Nouă), din județul Timiș.

■ C.T.

„Orașul nostru”- Aletea

Românii din Ungaria se țin de obiceiurile lor strămoșești, organizând diferite manifestări pentru a le promova. Locuitorii așezării Aletea din județul Bichiș au organizat în această vară în orașul Jula, la Centrul de Documentare și Informare al Autogovernării pe Țară al Românilor din Ungaria, o seară culturală, intitulată „Orașul nostru”- Aletea, care a debutat cu o expoziție de artă populară vernisată de dr. Ioan Secheșan, președintele Autogovernării minoritare române, și de Gheorghe Baghi, meșter popular, urmată de un program folcloric, totul încheiat cu o prezentare gastronomică la care cei de față au putut degusta și tradiționalul gulaș.

